

Βρυξέλλες, 4.6.2014
COM(2014) 326 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ 2014

**(καταρτισθείσα σύμφωνα με το άρθρο 140 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη
λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης)
{SWD(2014) 177 final}**

1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 140 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής ΣΛΕΕ), τουλάχιστον ανά διετία, ή μετά από αίτημα κράτους μέλους για το οποίο ισχύει παρέκκλιση¹, η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) υποβάλλουν στο Συμβούλιο έκθεση για την πρόοδο που έχουν επιτελέσει τα κράτη μέλη στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους για την επίτευξη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Οι τελευταίες εκθέσεις σύγκλισης της Επιτροπής και της ΕΚΤ, που αφορούν όλα τα κράτη μέλη με παρέκκλιση, εγκρίθηκαν τον Μάιο του 2012².

Η έκθεση σύγκλισης του 2014 καλύπτει τα ακόλουθα οκτώ κράτη μέλη για τα οποία ισχύει παρέκκλιση: Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Κροατία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία και Σουηδία³. Λεπτομερέστερη αξιολόγηση της σύγκλισης των εν λόγω κρατών μελών παρέχεται σε τεχνικό παράρτημα της παρούσας έκθεσης (SWD(2014) 177). Κατά τη δημοσίευση της έκθεσης σύγκλισης, το 2012, τα κράτη μέλη παρουσίαζαν άνιση πρόοδο όσον αφορά τη σύγκλιση, καθώς πολλά απ' αυτά εφήρμοζαν προγράμματα οικονομικής προσαρμογής για την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών που είχαν συσσωρευθεί κατά το παρελθόν, εν μέσω οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης. Η παρούσα εξέταση διεξάγεται υπό εξωτερικές συνθήκες που παραμένουν δύσκολες, παρόλο που παρατηρείται γενικά ισχυρότερη ανάκαμψη των κρατών μελών με παρέκκλιση και εκτιμάται από τις χρηματοπιστωτικές αγορές ότι ο κίνδυνος είναι μικρότερος.

Το περιεχόμενο των εκθέσεων που συντάσσονται από την Επιτροπή και την ΕΚΤ διέπεται από το άρθρο 140 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Το εν λόγω άρθρο προβλέπει ότι οι εκθέσεις περιλαμβάνουν εξέταση της συμβατότητας της εθνικής νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένου του καταστατικού της εθνικής κεντρικής τράπεζας, με τα άρθρα 130 και 131 της ΣΛΕΕ και με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της ΕΚΤ (εφεξής καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ). Οι εκθέσεις αυτές πρέπει επίσης να εξετάζουν εάν έχει επιτευχθεί υψηλός βαθμός διατηρήσιμης σύγκλισης στα σχετικά κράτη μέλη με γνώμονα την επίτευξη των κριτηρίων σύγκλισης (σταθερότητα τιμών, δημοσιονομική κατάσταση της χώρας, σταθερότητα συναλλαγματικής ισοτιμίας, μακροπρόθεσμα επιτόκια) και λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 140 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Τα τέσσερα κριτήρια σύγκλισης αποσαφηνίζονται περαιτέρω σε πρωτόκολλο που προσαρτάται στις Συνθήκες (Πρωτόκολλο 13 σχετικά με τα κριτήρια σύγκλισης).

Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, από κοινού με την κρίση δημοσίου χρέους στη ζώνη του ευρώ, έχει αποκαλύψει τα κενά του συστήματος οικονομικής διακυβέρνησης της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) και έχει καταδείξει ότι χρειάζεται να γίνεται πληρέστερη χρήση των υφιστάμενων μέσων.

¹ Τα κράτη μέλη που δεν πληρούν ακόμη τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ αναφέρονται ως «κράτη μέλη για τα οποία ισχύει παρέκκλιση». Η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο διαπραγματεύθηκαν ρυθμίσεις που προβλέπουν την εξαίρεσή τους πριν από την υιοθέτηση της συνθήκης του Μάαστριχτ και δεν συμμετέχουν στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ.

² Το 2013, η Επιτροπή και η ΕΚΤ εκπόνησαν εκθέσεις σύγκλισης για τη Λετονία, κατόπιν αιτήματος των εθνικών αρχών. Η Λετονία υιοθέτησε το ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2014.

³ Η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο δεν εξέφρασαν την επιθυμία να υιοθετήσουν το ευρώ, και κατά συνέπεια δεν περιλαμβάνονται στην αξιολόγηση.

Έκτοτε, έχει αναληφθεί συνολική ενίσχυση της οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης με στόχο τη διασφάλιση της βιώσιμης λειτουργίας της ΟΝΕ. Η αξιολόγηση της σύγκλισης αποτελεί επίσης μέρος της ευρύτερης προσέγγισης «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο» που πραγματοποιεί μια ολοκληρωμένη και σε προγενέστερο στάδιο θεώρηση των προκλήσεων οικονομικής πολιτικής που αντιμετωπίζει η ΟΝΕ για τη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, της ανταγωνιστικότητας, της σταθερότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών και της οικονομικής ανάπτυξης. Οι βασικές καινοτομίες στον τομέα της μεταρρύθμισης της διακυβέρνησης, οι οποίες ενισχύουν την αξιολόγηση της διαδικασίας σύγκλισης κάθε κράτους μέλους και της βιωσιμότητάς της, περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος – με τη μεταρρύθμιση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το 2011 – και τα νέα μέσα στον τομέα της εποπτείας των μακροοικονομικών ανισορροπιών. Ειδικότερα, η παρούσα έκθεση λαμβάνει υπόψη την αξιολόγηση των προγραμμάτων σύγκλισης του 2014, καθώς και τα συμπεράσματα στο πλαίσιο της έκθεσης του μηχανισμού επαγρύπνησης στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών⁴.

Κριτήρια σύγκλισης

Η εξέταση του κατά πόσον η εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένου του καταστατικού της εθνικής κεντρικής τράπεζας, συμβιβάζεται με το άρθρο 130 και με την υποχρέωση συμφωνίας, δυνάμει του άρθρου 131 της ΣΛΕΕ, περιλαμβάνει αξιολόγηση της τήρησης της απαγόρευσης της νομισματικής χρηματοδότησης (άρθρο 123) και της απαγόρευσης της προνομιακής πρόσβασης (άρθρο 124) της συνέπειας με τους στόχους του ΕΣΚΤ (άρθρο 127 παράγραφος 1) και τα καθήκοντά του (άρθρο 127 παράγραφος 2) και άλλων πτυχών που σχετίζονται με την ενσωμάτωση της εθνικής κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ τη στιγμή της υιοθέτησης του ευρώ.

Το **κριτήριο της σταθερότητας των τιμών** ορίζεται στο άρθρο 140 παράγραφος 1 πρώτη περίπτωση της ΣΛΕΕ: η «*επίτευξη υψηλού βαθμού σταθερότητας των τιμών [...] καταδεικνύεται από ένα ποσοστό πληθωρισμού που προσεγγίζει το αντίστοιχο ποσοστό των τριών, το πολύ, κρατών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών*».

Το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου σχετικά με τα κριτήρια σύγκλισης ορίζει περαιτέρω ότι «*το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών [...] σημαίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει σταθερές επιδόσεις στο θέμα των τιμών και μέσο ποσοστό πληθωρισμού, καταγεγραμμένο επί ένα έτος πριν από τον έλεγχο, που δεν υπερβαίνει εκείνο των τριών, το πολύ, κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών, περισσότερο από 1 1/2 ποσοστιαία μονάδα. Ο πληθωρισμός υπολογίζεται βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ) ή σε συγκρίσιμη βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές των εθνικών ορισμών*»⁵. Η απαίτηση της διατηρησιμότητας σημαίνει ότι οι ικανοποιητικές επιδόσεις ως προς τον πληθωρισμό θα πρέπει ουσιαστικά να αποδίδονται στην κατάλληλη εξέλιξη του κόστους των εισροών και σε άλλους παράγοντες που επηρεάζουν την εξέλιξη των τιμών κατά διαρθρωτικό τρόπο, και όχι στην επιρροή προσωρινών παραγόντων. Ω εκ τούτου, η εξέταση της σύγκλισης

⁴ Η Επιτροπή δημοσίευσε την τρίτη της έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης (ΕΜΕ) τον Νοέμβριο του 2013 και τα συμπεράσματα των εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων τον Μάρτιο του 2014.

⁵ Για τους σκοπούς του κριτηρίου της σταθερότητας των τιμών, ο πληθωρισμός υπολογίζεται με τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), ο οποίος ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2494/95.

περιλαμβάνει την αξιολόγηση των παραγόντων που έχουν επιπτώσεις στις προοπτικές του πληθωρισμού και συμπληρώνεται από αναφορά στις πλέον πρόσφατες προβλέψεις για τον πληθωρισμό από τις υπηρεσίες της Επιτροπής⁶. Στην έκθεση εξετάζεται επίσης κατά πόσον η χώρα είναι πιθανό να επιτύχει την οριζόμενη τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες.

Η τιμή αναφοράς του πληθωρισμού υπολογίστηκε σε 1,7% τον Απρίλιο του 2014· τα τρία κράτη μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις ήταν η Λετονία, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία⁷.

Είναι δικαιολογημένο να αποκλείονται από τα κράτη μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις οι χώρες των οποίων τα ποσοστά πληθωρισμού δεν μπορούν να θεωρηθούν αξιόλογα σημεία αναφοράς για τα άλλα κράτη μέλη⁸. Τέτοιες έκτοπες περιπτώσεις είχαν επισημανθεί κατά το παρελθόν στις εκθέσεις σύγκλισης του 2004, του 2010 και του 2013⁹. Στην παρούσα συγκυρία, κρίνεται δικαιολογημένο να χαρακτηριστούν η Ελλάδα, η Βουλγαρία και η Κύπρος ως έκτοπες περιπτώσεις, δεδομένου ότι οι ρυθμοί πληθωρισμού τους παρουσίασαν μεγάλη απόκλιση από τον μέσο όρο της ζώνης του ευρώ και ο συνυπολογισμός τους θα επηρέαζε αδικαιολόγητα την τιμή αναφοράς και, συνεπώς, την αμεροληψία του κριτηρίου.¹⁰ Στην περίπτωση της Ελλάδας και της Κύπρου, ο αρνητικός πληθωρισμός αντανάκλυνε κυρίως τις σοβαρές ανάγκες προσαρμογής και την έκτακτη κατάσταση της οικονομίας. Στην περίπτωση της Βουλγαρίας, η αιτία ήταν ένας ασυνήθιστα ισχυρός συνδυασμός αντιπληθωριστικών παραγόντων, μεταξύ άλλων καλή εσοδεία, μειώσεις των ρυθμιζόμενων τιμών ενέργειας και μειούμενες τιμές εισαγωγής. Στο πλαίσιο αυτό, χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τιμής αναφοράς η Λετονία, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία, τα επόμενα κράτη μέλη με το χαμηλότερο μέσο ποσοστό πληθωρισμού.

Το **κριτήριο σύγκλισης σχετικά με τη δημοσιονομική κατάσταση** προσδιορίζεται στη δεύτερη περίπτωση του άρθρου 140 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ ως «σταθερότητα των δημόσιων οικονομικών: αυτό καταδεικνύεται από την επίτευξη δημοσιονομικής κατάστασης χωρίς υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμμα κατά την έννοια του άρθρου 126 παράγραφος 6». Επιπλέον, το άρθρο 2 του πρωτοκόλλου για τα κριτήρια σύγκλισης ορίζει ότι «τη στιγμή της εξέτασης δεν έχει ληφθεί απόφαση του Συμβουλίου, για το κράτος μέλος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 126, παράγραφος 6, της εν λόγω Συνθήκης, όσον αφορά την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος». Στο πλαίσιο συνολικής ενίσχυσης της οικονομικής διακυβέρνησης στην ΟΝΕ, το παράγωγο δίκαιο που σχετίζεται με τα δημόσια οικονομικά ενισχύθηκε το 2011,

⁶ Όλες οι προβλέψεις για τον πληθωρισμό και τις άλλες μεταβλητές στην παρούσα έκθεση, έχουν ληφθεί από τις εαρινές προβλέψεις του 2014 των υπηρεσιών της Επιτροπής. Οι προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής βασίζονται σε μια σειρά κοινών παραδοχών όσον αφορά τις εξωτερικές μεταβλητές και στην παραδοχή ότι δεν θα αλλάξει η ακολουθούμενη πολιτική, ενώ παράλληλα λαμβάνονται υπόψη τα μέτρα που έχουν ήδη γίνει επαρκώς γνωστά.

⁷ Η τελευταία ημερομηνία συλλογής στοιχείων για την έκθεση αυτή ήταν η 15η Μαΐου 2014.

⁸ Η χρήση του όρου «καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών» πρέπει να νοείται υπό την έννοια του άρθρου 140 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ και δεν προορίζεται να αποτελέσει γενική ποιοτική εκτίμηση σχετικά με την οικονομική επίδοση ενός κράτους μέλους.

⁹ Λιθουανία, Ιρλανδία και Ελλάδα, αντίστοιχα.

¹⁰ Τον Απρίλιο του 2014, το μέσο ποσοστό πληθωρισμού σε δωδεκάμηνη βάση στην Ελλάδα, τη Βουλγαρία και την Κύπρο ήταν αντίστοιχα -1,2%, -0,8% και -0,4%, ενώ αυτό της ζώνης του ευρώ 1,0 %.

ειδικότερα με τους νέους κανονισμούς για την τροποποίηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης¹¹.

Η ΣΛΕΕ αναφέρεται στο **κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας** στο άρθρο 140 παράγραφος 1 τρίτη περίπτωση ως «*τήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμανσης που προβλέπονται από τον μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος επί δύο τουλάχιστον χρόνια, χωρίς υποτίμηση έναντι του ευρώ*».

Το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου σχετικά με τα κριτήρια σύγκλισης ορίζει ότι: «*Το κριτήριο της συμμετοχής στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος (...) σημαίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει τηρήσει τα κανονικά περιθώρια διακύμανσης που προβλέπει ο μηχανισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών του ευρωπαϊκού νομισματικού συστήματος χωρίς σοβαρή ένταση κατά τα δύο, τουλάχιστον, τελευταία έτη πριν από την εξέταση. Ειδικότερα, το κράτος μέλος δεν πρέπει να έχει υποτιμήσει την κεντρική διμερή ισοτιμία του νομίσματος έναντι του ευρώ με δική πρωτοβουλία μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα*»¹².

Η σχετική διετής περίοδος για την αξιολόγηση της σταθερότητας της συναλλαγματικής ισοτιμίας στην παρούσα έκθεση καλύπτει το διάστημα από τις 16 Μαΐου 2012 έως τις 15 Μαΐου 2014. Κατά την αξιολόγηση του κριτηρίου της σταθερότητας της συναλλαγματικής ισοτιμίας, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις εξελίξεις σε βοηθητικούς δείκτες, όπως οι εξελίξεις στα συναλλαγματικά διαθέσιμα και τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια, καθώς και τον ρόλο πολιτικών μέτρων, περιλαμβανομένων των παρεμβάσεων στην αγορά συναλλάγματος και της διεθνούς χρηματοδοτικής βοήθειας κατά περίπτωση, για τη διατήρηση της σταθερότητας των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Η τέταρτη περίπτωση του άρθρου 140 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ προβλέπει ότι η «*διάρκεια της σύγκλισης που θα έχει επιτευχθεί από το κράτος μέλος για το οποίο ισχύει παρέκκλιση και της συμμετοχής του στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών αντανακλώμενη στα επίπεδα των μακροπρόθεσμων επιτοκίων*». Το άρθρο 4 του Πρωτοκόλλου σχετικά με τα κριτήρια σύγκλισης ορίζει περαιτέρω ότι «*το κριτήριο της σύγκλισης των επιτοκίων (...) σημαίνει ότι το υπό παρατήρηση κράτος μέλος, επί διάστημα ενός έτους πριν από την εξέταση, έχει μέσο ονομαστικό μακροπρόθεσμο επιτόκιο το οποίο δεν υπερβαίνει εκείνο των τριών, το πολύ, κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών, περισσότερο από 2 ποσοστιαίες μονάδες. Τα επιτόκια υπολογίζονται βάσει μακροπρόθεσμων ομολόγων του δημοσίου ή συγκρίσιμων χρεογράφων, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές των εθνικών ορισμών*».

¹¹ Μια οδηγία σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για τα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια, δύο νέοι κανονισμοί σχετικά με τη μακροοικονομική εποπτεία και τρεις κανονισμοί για την τροποποίηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ) τέθηκαν σε ισχύ στις 13 Δεκεμβρίου 2011 (ο ένας στους δύο νέους κανονισμούς σχετικά με τη μακροοικονομική εποπτεία και ένας από τους τρεις κανονισμούς για την τροποποίηση του ΣΣΑ περιλαμβάνουν νέους μηχανισμούς επιβολής της νομοθεσίας για τα κράτη μέλη της ζώνης ευρώ). Εκτός από τη βελτίωση της λειτουργικότητας του κριτηρίου του χρέους στη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, οι τροποποιήσεις εισήγαγαν μια σειρά σημαντικών καινοτομιών στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, και ιδίως ένα κριτήριο δαπανών που συμπληρώνει την αξιολόγηση της προόδου προς την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου για κάθε χώρα.

¹² Κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας, η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσον η συναλλαγματική ισοτιμία παρέμεινε σε επίπεδα που προσεγγίζουν την κεντρική ισοτιμία του ΜΣΙ II, ενώ ενδέχεται να ληφθούν υπόψη λόγοι ανατίμησης, σύμφωνα με την Κοινή δήλωση για τις προσχωρούσες χώρες και τον ΜΣΙ2 του άτυπου Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων, το οποίο πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 5 Απριλίου 2003.

Η τιμή αναφοράς του επιτοκίου υπολογίστηκε σε 6,2% τον Απρίλιο του 2014¹³.

Το άρθρο 140 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ απαιτεί επίσης την εξέταση και άλλων παραγόντων που συνδέονται με την οικονομική ολοκλήρωση και τη σύγκλιση. Οι πρόσθετοι αυτοί παράγοντες περιλαμβάνουν την ολοκλήρωση της χρηματοπιστωτικής αγοράς και της αγοράς προϊόντων, την εξέλιξη του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και την εξέλιξη του κατά μονάδα κόστους εργασίας και άλλων δεικτών τιμών. Οι τελευταίοι αυτοί παράγοντες καλύπτονται στην εξέταση της σταθερότητας των τιμών. Οι πρόσθετοι παράγοντες αποτελούν σημαντικούς δείκτες του ότι η ένταξη ενός κράτους μέλους στη ζώνη του ευρώ θα πραγματοποιηθεί χωρίς δυσκολίες και διευρύνουν την ανάλυση όσον αφορά τη διατηρησιμότητα της σύγκλισης.

2. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγησή της σχετικά με τη συμβατότητα της νομοθεσίας και την εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης, και συνεκτιμώντας πρόσθετους σχετικούς παράγοντες, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Βουλγαρία δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ.

Η νομοθεσία στη Βουλγαρία - ιδίως ο νόμος για την Εθνική Τράπεζα της Βουλγαρίας - **δεν είναι απόλυτα συμβατή** με τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης βάσει του άρθρου 131 της ΣΛΕΕ. Προβλήματα συμβατότητας και ατέλειες υφίστανται στους τομείς της ανεξαρτησίας της κεντρικής τράπεζας, της απαγόρευσης της χρηματοδότησης με νομισματικά μέσα και της ενσωμάτωσης της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά την υιοθέτηση του ευρώ, όσον αφορά τα καθήκοντα όπως περιγράφονται στο άρθρο 127 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και στο άρθρο 3 του καταστατικού του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Η Βουλγαρία πληροί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού της Βουλγαρίας διαμορφώθηκε σε επίπεδα υψηλότερα της τιμής αναφοράς στην τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης το 2012. Ο μέσος πληθωρισμός στη Βουλγαρία τους 12 τελευταίους μήνες έως τον Απρίλιο του 2014 ήταν -0,8%, δηλαδή σαφώς χαμηλότερος από την τιμή αναφοράς του 1,7%. Προβλέπεται να παραμείνει σαφώς κάτω από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες.

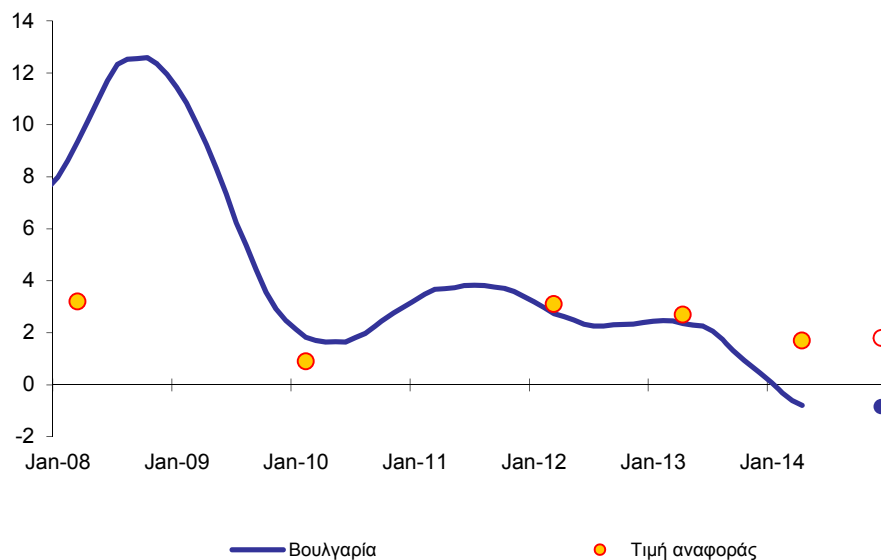
Ο ετήσιος πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ μειώθηκε από τη μέγιστη τιμή του Σεπτεμβρίου 2012, και έγινε αρνητικός κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2013 και τους πρώτους μήνες του 2014. Η πτώση του πληθωρισμού ήταν γενικευμένη, αλλά οφειλόταν κυρίως στις μειούμενες τιμές εισαγωγής, στις μειώσεις στις διοικητικά καθορισμένες τιμές της ενέργειας και στην καλή γεωργική συγκομιδή. Τον Απρίλιο του 2014, ο ετήσιος πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ διαμορφώθηκε στο -1,3%.

Ο πληθωρισμός αναμένεται να ανακάμψει ελαφρά κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2014, με τη σταδιακή εξάλειψη της επίδρασης της βάσης σύγκρισης λόγω των ευνοϊκών εξελίξεων των τιμών της ενέργειας και των τροφίμων. Στις εαρινές τους προβλέψεις για το 2014, οι υπηρεσίες της Επιτροπής αναφέρουν μέσο ετήσιο πληθωρισμό 0,8% για το 2014 και 1,2% για το 2015. Τα σχετικά χαμηλά επίπεδα

¹³ Η τιμή αναφοράς για τον Απρίλιο του 2014 υπολογίζεται ως ο απλός μέσος όρος των μέσων μακροπρόθεσμων επιτοκίων στη Λετονία (3,3%), την Πορτογαλία (5,8%) και την Ιρλανδία (3,5%), προσαυξημένος κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες.

τιμών στη Βουλγαρία (47% του μέσου όρου της ζώνης ευρώ το 2012) υποδηλώνουν σημαντικές δυνατότητες περαιτέρω σύγκλισης του επιπέδου των τιμών μακροπρόθεσμα.

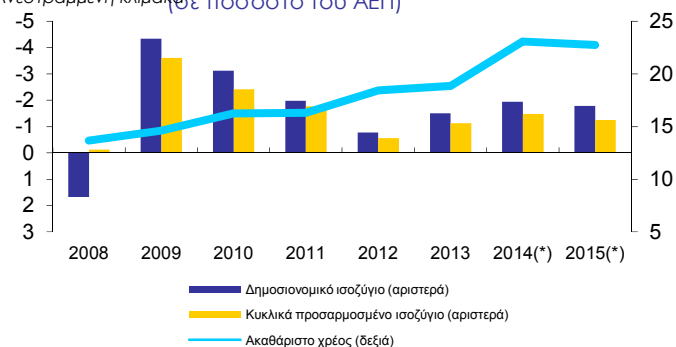
Γράφημα 2α: **Βουλγαρία - Κριτήριο πληθωρισμού από το 2008**
(επί τοις %, κινητός μέσος όρος σε δωδεκάμηνη βάση)

Σημείωση: Οι έγχρωμες κουκκίδες τον Δεκέμβριο του 2014 απεικονίζουν την πρόβλεψη σχετικά με την τιμή αναφοράς και τον μέσο πληθωρισμό σε δωδεκάμηνη βάση στη χώρα.
Πηγές: Eurostat, εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Η Βουλγαρία πληροί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης. Η Βουλγαρία δεν αποτελεί αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου περί υπερβολικού ελλείμματος. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε από 2,0% του ΑΕΠ το 2011 σε 0,8% του ΑΕΠ το 2012, χάρη στην αύξηση του δείκτη εσόδων προς το ΑΕΠ. Ο δείκτης του ελλείμματος προς το ΑΕΠ ήταν 1,5 % το 2013 και, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014, αναμένεται να αυξηθεί σε 1,9 % του ΑΕΠ το 2014 και να μειωθεί ελαφρώς σε 1,8 % το 2015, με βάση την παραδοχή της αμετάβλητης πολιτικής, με τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης. Ο δείκτης του ακαθάριστου δημόσιου χρέους παρέμεινε χαμηλός, στο 18,9% του ΑΕΠ το 2013, προβλέπεται όμως να αυξηθεί στο 23,1% του ΑΕΠ το 2014 και στο 22,7% του ΑΕΠ το 2015.

Γράφημα 2β: **Βουλγαρία - Δημοσιονομικό ισοζύγιο και δημόσιο χρέος**
(σε ποσοστό του ΑΕΠ)

(*) Εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.
Πηγή: Eurostat, υπηρεσίες της Επιτροπής.

Η Βουλγαρία δεν πληροί το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Το βουλγαρικό λεβ δεν συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ. Η BNB επιδιώκει τον κύριο στόχο της που είναι η σταθερότητα των τιμών μέσω της σταθερότητας της συναλλαγματικής ισοτιμίας στο πλαίσιο καθεστώτος νομισματικού συμβουλίου. Η Βουλγαρία θέσπισε το καθεστώς αυτό την 1η Ιουλίου 1997, συνδέοντας το βουλγαρικό λεβ με το γερμανικό μάρκο και αργότερα με το ευρώ. Πρόσθετοι δείκτες, όπως οι εξελίξεις των αποθεμάτων συναλλάγματος και των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων, υποδηλώνουν ότι οι αντιλήψεις περί επενδυτικού κινδύνου όσον αφορά τη Βουλγαρία παρέμειναν θετικές. Σημαντικά επίσημα ρυθμιστικά αποθέματα συνεχίζουν να υποστηρίζουν την ενίσχυση του καθεστώτος νομισματικού συμβουλίου. Κατά τη διάρκεια της διετούς περιόδου αξιολόγησης, το βουλγαρικό λεβ διατηρήθηκε απολύτως σταθερό έναντι του ευρώ, σε συμφωνία με τη λειτουργία του καθεστώτος νομισματικού συμβουλίου.

Η Βουλγαρία πληροί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων. Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο στη Βουλγαρία, κατά τη δωδεκάμηνη περίοδο μέχρι τον Μάρτιο του 2014 ήταν 3,5%, σαφώς κάτω από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο διαμορφώθηκε επίσης σε επίπεδα χαμηλότερα της τιμής αναφοράς κατά την τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης, το 2012. Μειώθηκε από ποσοστό ανώτερο του 5 % στις αρχές του 2012, σε περίπου 3,5 % μέχρι τα μέσα του 2013. Οι διαφορές των αποδόσεων έναντι των μακροπρόθεσμων ομολόγων αναφοράς της ζώνης του ευρώ¹⁴ μειώθηκαν σημαντικά το δεύτερο εξάμηνο του 2012, καθώς οι αποδόσεις των ομολόγων της Βουλγαρίας μειώθηκαν με την αποκλιμάκωση των εντάσεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές στην περιοχή. Η απόκλιση έναντι του γερμανικού ομολόγου αναφοράς διευρύνθηκε ελαφρά σε περίπου 200 μονάδες βάσης στις αρχές του 2014.

Εξετάστηκαν επίσης **πρόσθετοι παράγοντες**, μεταξύ άλλων η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών και η ολοκλήρωση της αγοράς εργασίας, της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Το εξωτερικό ισοζύγιο της Βουλγαρίας παρουσίασε σημαντικό πλεόνασμα το 2013. Το εμπορικό ισοζύγιο επιδεινώθηκε ελαφρά από το 2011 έως το 2013, αλλά τούτο υπεραντισταθμίστηκε από βελτιώσεις στον λογαριασμό χρήσης εισοδήματος και στις τρέχουσες μεταβιβάσεις. Η οικονομία της Βουλγαρίας είναι καλά ενσωματωμένη στη ζώνη του ευρώ κυρίως χάρη στις εμπορικές και τις επενδυτικές διασυνδέσεις. Βάσει επιλεγμένων δεικτών που σχετίζονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον, οι επιδόσεις της Βουλγαρίας υπολείπονται εκείνων των περισσοτέρων κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας της Βουλγαρίας είναι καλά ενσωματωμένος στον χρηματοπιστωτικό τομέα της ΕΕ, κυρίως χάρη στη μεγάλη ιδιοκτησιακή συμμετοχή ξένων κεφαλαίων στο τραπεζικό σύστημα. Στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, η Βουλγαρία αποτέλεσε αντικείμενο εμπειρισταωμένης επισκόπησης, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι η Βουλγαρία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες που απαιτούν παρακολούθηση και πολιτική δράση.

¹⁴ Οι διαφορές μακροπρόθεσμων επιτοκίων των χωρών έναντι των μακροπρόθεσμων ομολόγων αναφοράς της ζώνης του ευρώ (Σημ. το γερμανικό ομολόγο αναφοράς χρησιμοποιείται ως δείκτης για τη ζώνη του ευρώ) υπολογίζονται με τη βοήθεια της μηνιαίας σειράς «αποδόσεις ομολόγων για το κριτήριο σύγκλισης της ONE» που δημοσιεύει η Eurostat. Η σειρά αυτή δημοσιεύεται επίσης από την ΕΚΤ με τίτλο «Εναρμονισμένο μακροπρόθεσμο επιτόκιο για τους σκοπούς της αξιολόγησης της σύγκλισης».

3. ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγησή της σχετικά με τη συμβατότητα της νομοθεσίας και την εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης, και συνεκτιμώντας τους πρόσθετους σχετικούς παράγοντες, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Τσεχική Δημοκρατία δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ.

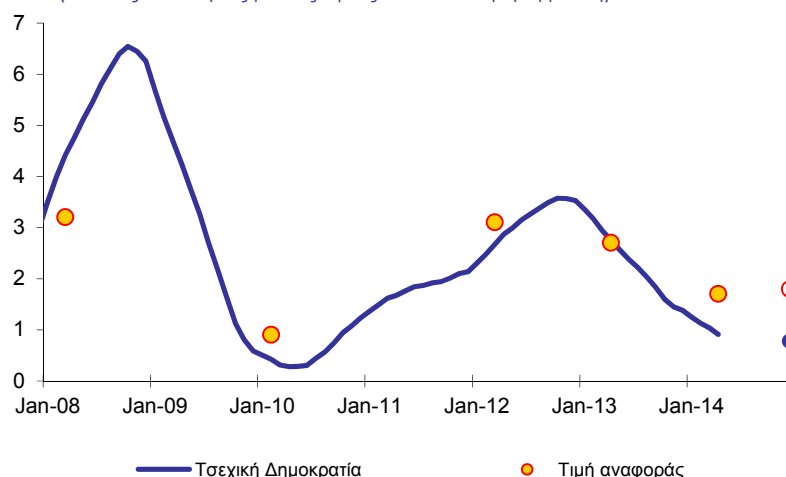
Η νομοθεσία της Τσεχικής Δημοκρατίας, και ιδίως ο νόμος του Τσεχικού Εθνικού Συμβουλίου αριθ. 6/1993 Coll. για την Εθνική Τράπεζα της Τσεχίας (νόμος για την ČNB), δεν είναι απόλυτα συμβατή με τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης βάσει του άρθρου 131 της ΣΛΕΕ. Τα προβλήματα συμβατότητας αφορούν την ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας και την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά την υιοθέτηση του ευρώ, όσον αφορά τους στόχους της ČNB και τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ όπως περιγράφονται στο άρθρο 127 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και στο άρθρο 3 του καταστατικού του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ. Επιπλέον, ο νόμος για την ČNB περιλαμβάνει επίσης ατέλειες σχετικά με την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης και τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ.

Η Τσεχική Δημοκρατία πληροί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού της Τσεχικής Δημοκρατίας διαμορφώθηκε σε επίπεδα χαμηλότερα της τιμής αναφοράς από την τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης το 2012. Ο μέσος πληθωρισμός στην Τσεχική Δημοκρατία σε δωδεκάμηνη βάση τον Απρίλιο του 2014 ήταν 0,9%, δηλαδή κάτω από την τιμή αναφοράς 1,7%. Το έλλειμμα προβλέπεται να μειωθεί αισθητά κάτω από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες.

Ο ετήσιος πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ στην Τσεχική Δημοκρατία αυξήθηκε πάνω από τον πληθωρισμό της ζώνης του ευρώ το 2012, κυρίως λόγω της αύξησης του χαμηλότερου συντελεστή ΦΠΑ, ενώ η άνοδος των τιμών της ενέργειας και των ειδών διατροφής στις παγκόσμιες αγορές εμπορευμάτων μετακυλίστηκε επίσης στις τιμές καταναλωτή. Ο πληθωρισμός επιβραδύνθηκε αισθητά το 2013, καθώς οι απορρέουσες από τις τιμές ενέργειας πιέσεις υποχώρησαν σταδιακά και η αύξηση των τιμών των υπηρεσιών ήταν υποτονική. Η έλλειψη πιέσεων στη ζήτηση, η οποία αντανάκλα την οικονομική ύφεση, συνέβαλε επίσης στη μέτρια αύξηση των τιμών. Ο ετήσιος πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ κινήθηκε περίπου στο 0,3% στις αρχές του 2014.

Ο πληθωρισμός προβλέπεται να ανακάμψει κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2014 λόγω της σημαντικής εξασθένησης της κορώνας στα τέλη του 2013. Η αύξηση της εγχώριας ζήτησης αναμένεται στη συνέχεια να τονώσει τον πληθωρισμό το 2015. Βάσει των ανωτέρω, οι εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής για το 2014 κάνουν λόγο για μέσο ετήσιο πληθωρισμό, όπως μετράται με τον ΕνΔΤΚ, περίπου στο 0,8% το 2014 και στο 1,8% το 2015. Το επίπεδο των τιμών στην Τσεχική Δημοκρατία (περίπου 71% της ζώνης του ευρώ κατά μέσο όρο το 2012) υποδηλώνει δυνατότητες σύγκλισης του επιπέδου των τιμών μακροπρόθεσμα.

Γράφημα 3α: Τσεχική Δημοκρατία - Κριτήριο πληθωρισμού από το 2008
(επί τοις %, κινητός μέσος όρος σε δωδεκάμηνη βάση)

Σημείωση: Οι έγχρωμες κουκκίδες τον Δεκέμβριο του 2014 απεικονίζουν την πρόβλεψη σχετικά με την τιμή αναφοράς και τον μέσο πληθωρισμό σε δωδεκάμηνη βάση στη χώρα.
Πηγές: Eurostat, εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Εάν το Συμβούλιο αποφασίσει να καταργήσει τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, η Τσεχική Δημοκρατία θα πληροί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης. Η Τσεχική Δημοκρατία αποτελεί επί του παρόντος αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος (απόφαση του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2009)¹⁵. Το Συμβούλιο συνέστησε στην Τσεχική Δημοκρατία να προβεί στη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2013. Το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης στην Τσεχική Δημοκρατία μειώθηκε σε 1,5 % του ΑΕΠ το 2013. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής για το 2014, οι οποίες βασίζονται στην παραδοχή της αμετάβλητης πολιτικής, ο δείκτης του ελλείμματος προς το ΑΕΠ θα ανέλθει σε 1,9% το 2014 και σε 2,4% το 2015, ενώ το χρέος γενικής κυβέρνησης αναμένεται να παραμείνει σε γενικές γραμμές σταθερό σε 45,8% του ΑΕΠ το 2015.

Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις εξελίξεις και τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής για το 2014, η Επιτροπή θεωρεί ότι το υπερβολικό έλλειμμα διορθώθηκε με αξιόπιστη και διατηρήσιμη μείωση του ελλείμματος του προϋπολογισμού σε ποσοστό κατώτερο του 3% του ΑΕΠ. Επομένως, η Επιτροπή συνιστά στο Συμβούλιο να καταργήσει την απόφαση σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στην Τσεχική Δημοκρατία.

¹⁵ Απόφαση 2010/284/ΕΕ (ΕΕ L 125 της 21.05.2010, σ. 36-37).

Γράφημα 3β: Τσεχική Δημοκρατία - Δημοσιονομικό ισοζύγιο και δημόσιο ποσοστό του ΑΕΠ (Ανεστραμμένη κλίμακα)

(*) Εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Πηγή: Eurostat, υπηρεσίες της Επιτροπής.

Η Τσεχική Δημοκρατία δεν πληροί το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Η τσεχική κορώνα δεν συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ. Η Τσεχική Δημοκρατία εφαρμόζει ένα καθεστώς κυμαινόμενης συναλλαγματικής ισοτιμίας, επιτρέποντας παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος από την κεντρική τράπεζα. Από τις αρχές του 2010 μέχρι τα τέλη του 2013, η συναλλαγματική ισοτιμία της τσεχικής κορώνας έναντι του ευρώ παρέμεινε σε γενικές γραμμές σταθερή, κυμαινόμενη κατά κύριο λόγο μεταξύ 24 και 26 CZK/EUR. Στις 7 Νοεμβρίου 2013, η ČNB ανακοίνωσε την παρέμβασή της στην αγορά ξένου συναλλάγματος για την αποδυνάμωση της κορώνας, ώστε η συναλλαγματική της ισοτιμία έναντι του ευρώ να ανέλθει σε πάνω από 27 CZK/EUR. Συνεπεία τούτου, η κορώνα αποδυναμώθηκε ελαφρά από κάτω των 26 CZK/EUR σε άνω των 27 CZK/EUR και στη συνέχεια παρέμεινε κοντά στην ισοτιμία των 27,4 CZK/EUR στις αρχές του 2014. Κατά τη διάρκεια της διετούς περιόδου που προηγείται της παρούσας αξιολόγησης, η κορώνα υποτιμήθηκε έναντι του ευρώ σχεδόν κατά 11%.

Η Τσεχική Δημοκρατία πληροί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού της Λετονίας διαμορφώθηκε σε επίπεδα χαμηλότερα της τιμής αναφοράς από την τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης το 2012. Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο της Τσεχικής Δημοκρατίας το δωδεκάμηνο έως τον Απρίλιο του 2014 ήταν 2,2%, δηλαδή σαφώς χαμηλότερο από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Μετά από παρατεταμένη καθοδική τάση, τα μακροπρόθεσμα επιτόκια στην Τσεχική Δημοκρατία μειώθηκαν από άνω του 5 % στα μέσα του 2009 σε κάτω του 2 % στα τέλη του 2012. Ταυτόχρονα, η απόκλιση έναντι των γερμανικών μακροπρόθεσμων ομολόγων αναφοράς μειώθηκε σε λιγότερο από 100 μονάδες βάσης. Οι μακροπρόθεσμες αποκλίσεις παρέμειναν σε γενικές γραμμές σταθερές το 2013, κυμαινόμενες γύρω στις 50 μονάδες βάσης, καθώς οι αποδόσεις αυξήθηκαν ελαφρά τόσο στην Τσεχική Δημοκρατία όσο και στη Γερμανία. Η απόκλιση έναντι του γερμανικού ομολόγου αναφοράς διευρύνθηκε σε περίπου 70 μονάδες βάσης στις αρχές του 2014.

Εξετάστηκαν επίσης **πρόσθετοι παράγοντες**, μεταξύ άλλων η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών και η ολοκλήρωση της αγοράς εργασίας, της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Το εξωτερικό ισοζύγιο της Τσεχικής Δημοκρατίας βελτιώθηκε σταδιακά από έλλειμμα άνω του 3 % του ΑΕΠ το 2010, σε πλεόνασμα 0,5 % του ΑΕΠ το 2013, κυρίως λόγω του αυξημένου εμπορικού πλεονάσματος. Η τσεχική οικονομία παρουσιάζει υψηλό βαθμό ενσωμάτωσης στην ζώνη του ευρώ

μέσω εμπορικών και επενδυτικών δεσμών. Βάσει επιλεγμένων δεικτών που σχετίζονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον, οι επιδόσεις της Τσεχικής Δημοκρατίας υπολείπονται εκείνων των περισσότερων κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας της Τσεχίας είναι ενσωματωμένος σε μεγάλο βαθμό στον χρηματοπιστωτικό τομέα της ΕΕ, κυρίως μέσω υψηλής αλλοδαπής ιδιοκτησιακής συμμετοχής σε ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, η Τσεχική Δημοκρατία δεν αποτέλεσε αντικείμενο εμπεριστατωμένης επισκόπησης.

4. ΚΡΟΑΤΙΑ

Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγησή της σχετικά με τη συμβατότητα της νομοθεσίας και την εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης και συνεκτιμώντας τους πρόσθετους σχετικούς παράγοντες, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Κροατία δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ.

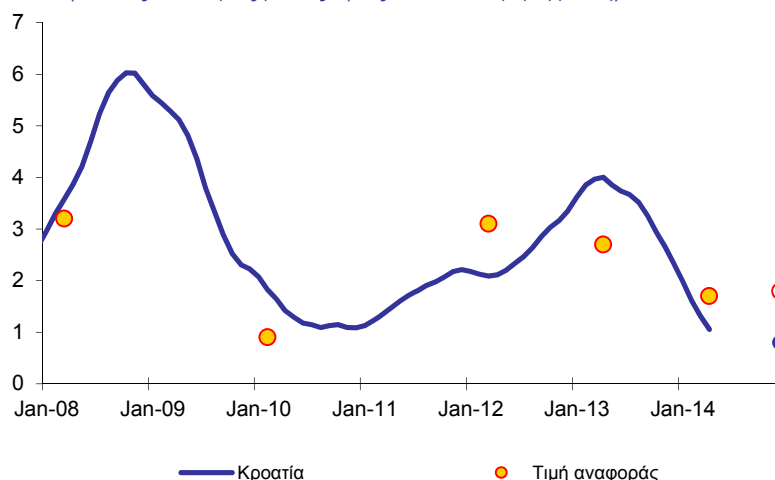
Η νομοθεσία της Κροατίας είναι πλήρως συμβατή με τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης βάσει του άρθρου 131 της ΣΛΕΕ.

Η Κροατία πληροί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών. Ο μέσος πληθωρισμός στην Κροατία τους τελευταίους δώδεκα μήνες ως τον Απρίλιο του 2014 ήταν 1,1%, δηλαδή κάτω από την τιμή αναφοράς του 1,7%. Προβλέπεται να παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες.

Ο ετήσιος πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ επιβραδύνθηκε σημαντικά κατά τα τελευταία 1½ έτη, από ποσοστό άνω του 4 % κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2012 σε περίπου μηδενικό την άνοιξη του 2014. Η πτώση του πληθωρισμού αντικατοπτρίζει τη μείωση των τιμών της ενέργειας και των ειδών διατροφής στις παγκόσμιες αγορές βασικών προϊόντων, την υποχώρηση των επιπτώσεων των προηγούμενων αυξήσεων σε διοικητικά καθοριζόμενες τιμές και τις αντιπληθωριστικές επιπτώσεις από την παρατεταμένη ύφεση. Τον Απρίλιο του 2014, ο ετήσιος πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο -0,1%.

Ο πληθωρισμός προβλέπεται ότι θα παραμείνει χαμηλός καθ' όλη τη διάρκεια του 2014, στο πλαίσιο χαμηλής εγχώριας ζήτησης, δυσμενών εξελίξεων στην αγορά εργασίας και υψηλών αναγκών απομόχλευσης του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα. Οι εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής για το 2014 κάνουν λόγο για μέσο ετήσιο πληθωρισμό βάσει του ΕνΔΤΚ, περίπου 0,8% το 2014 και 1,2% το 2015. Το σχετικά χαμηλό επίπεδο των τιμών στη Κροατία (περίπου 69% του μέσου όρου της ζώνης του ευρώ το 2012) υποδηλώνει δυνατότητες για περαιτέρω σύγκλιση του επιπέδου των τιμών μακροπρόθεσμα.

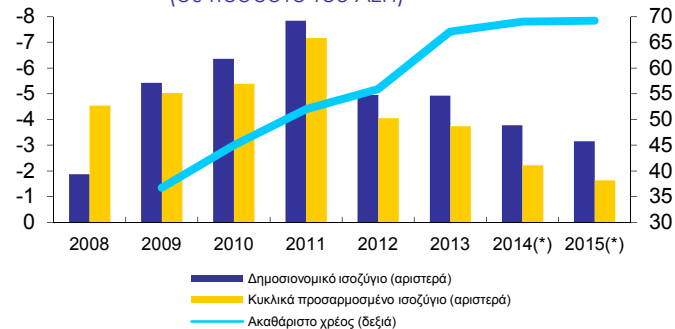
Γράφημα 4α: Κροατία - Κριτήριο πληθωρισμού από το 2008
(επί τοις %, κινητός μέσος όρος σε δωδεκάμηνη βάση)

Σημείωση: Οι έγχρωμες κουκκίδες τον Δεκέμβριο του 2014 απεικονίζουν την πρόβλεψη σχετικά με την τιμή αναφοράς και τον μέσο πληθωρισμό σε δωδεκάμηνη βάση στη χώρα.
Πηγές: Eurostat, εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Η Κροατία δεν πληροί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης. Η Κροατία αποτελεί επί του παρόντος αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος (απόφαση του Συμβουλίου της 28ης Ιανουαρίου 2014). το Συμβούλιο συνέστησε τη διόρθωση του ελλείμματος μέχρι το 2016. Η λόγος του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ ανήλθε σε 4,9 % το 2013, δηλαδή μειώθηκε ελαφρά σε σχέση με το 5% το 2012. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014, το έλλειμμα θα μειωθεί στο 3,8% του ΑΕΠ το 2014 και στο 3,1% του ΑΕΠ το 2015. Ο δείκτης χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ προβλέπεται να αυξηθεί κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων από 67,1 % το 2013 σε 69,2 % το 2015.

Γράφημα 4b: Κροατία - Δημοσιονομικό ισοζύγιο και δημόσιο χρέος
Ανεστραμμένη κλίμακα (σε ποσοστό του ΑΕΠ)

(*) Εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Πηγή: Eurostat, υπηρεσίες της Επιτροπής.

Η Κροατία δεν πληροί το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Η κροατική κούνα δεν συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ. Η Κροατία εφαρμόζει καθεστώς κυμαινόμενης συναλλαγματικής ισοτιμίας υπό αυστηρή διαχείριση, επιτρέποντας παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος από την κεντρική τράπεζα. Κατά τα τελευταία δύο έτη, η ισοτιμία της κούνα έναντι του νομίσματος αναφοράς της, του ευρώ, παρέμεινε σε γενικές γραμμές σταθερή κυμαινόμενη από 7,4 έως 7,7 HRK/EUR. Η οριακή υποτίμηση της κούνα έναντι του ευρώ κατά τα τελευταία έτη ήταν αποτέλεσμα

δυσμενών εθνικών οικονομικών εξελίξεων και μη ευνοϊκών εξωτερικών συνθηκών, ενώ η μεταβλητότητα κατά τη διάρκεια του έτους συνδέθηκε με τον εποχικό χαρακτήρα των τουριστικών εσόδων.

Η Κροατία πληροί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο στην Κροατία, όπως δείχνει η απόδοση της δευτερογενούς αγοράς σε ένα μόνο ομόλογο αναφοράς με εναπομένουσα διάρκεια περίπου 6 έτη, διαμορφώθηκε στο 4,8 % κατά το δωδεκάμηνο έως τον Απρίλιο του 2014, ήταν δηλαδή κατώτερο της τιμής αναφοράς του 6,2 %. Μειώθηκε από περίπου 7 % στα μέσα του 2012 σε περίπου 4,6 % το φθινόπωρο του 2013, πριν αυξηθεί ελαφρά στις αρχές του 2014. Ελλείπει εκφρασμένων σε κούνα κρατικών ομολόγων με μεγαλύτερη διάρκεια, οι αποδόσεις θα πρέπει να ερμηνεύονται με μεγάλη προσοχή. Η διαφορά απόδοσης έναντι του γερμανικού ομολόγου αναφοράς εξαετούς διάρκειας διαμορφώθηκε περίπου στις 370 μονάδες βάσης τον Απρίλιο του 2014.

Εξετάστηκαν επίσης **πρόσθετοι παράγοντες**, μεταξύ άλλων η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών και η ολοκλήρωση της αγοράς εργασίας, της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών της Κροατίας βελτιώθηκε σημαντικά κατά τα τελευταία έτη και μάλιστα μετατράπηκε σε πλεόνασμα 1,2 % του ΑΕΠ το 2013, κυρίως λόγω περιορισμού των εισαγωγών. Η οικονομία της Κροατίας είναι ενσωματωμένη στη ζώνη του ευρώ μέσω εμπορικών και επενδυτικών δεσμών, αν και οι δεσμοί με τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού έχουν παραμείνει αδύναμοι. Βάσει επιλεγμένων δεικτών που σχετίζονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον, οι επιδόσεις της Κροατίας υπολείπονται των επιδόσεων των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας είναι σε μεγάλο βαθμό ενσωματωμένος στη ζώνη του ευρώ μέσω της αλλοδαπής ιδιοκτησίας των εγχώριων τραπεζών. Η Κροατία αποτέλεσε αντικείμενο εμπειρισματομένης επισκόπησης στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χώρα αντιμετωπίζει υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες οι οποίες απαιτούν ειδική παρακολούθηση και έντονη πολιτική δράση. Ειδικότερα, απαιτείται πολιτική δράση λαμβανομένων υπόψη των τρωτών σημείων που οφείλονται στις σημαντικές εξωτερικές υποχρεώσεις, στην επιδείνωση των εξαγωγικών επιδόσεων, στην υπερχρέωση των επιχειρήσεων και στην ταχεία αύξηση του χρέους γενικής κυβέρνησης.

5. ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση της σχετικά με τη συμβατότητα της νομοθεσίας και την εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης, και συνεκτιμώντας τους πρόσθετους σχετικούς παράγοντες, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Λιθουανία πληροί τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ.

Η νομοθεσία της Λιθουανίας είναι πλήρως συμβατή με τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης βάσει του άρθρου 131 της ΣΛΕΕ.

Η Λιθουανία πληροί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού της Λιθουανίας διαμορφώθηκε σε επίπεδα υψηλότερα της τιμής αναφοράς στην τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης το 2012. Ο μέσος πληθωρισμός στη Λιθουανία κατά τους 12 τελευταίους μήνες έως τον Απρίλιο του 2014 ήταν 0,6%, δηλαδή σαφώς χαμηλότερος από την τιμή αναφοράς

του 1,7%. Το έλλειμμα προβλέπεται να παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες.

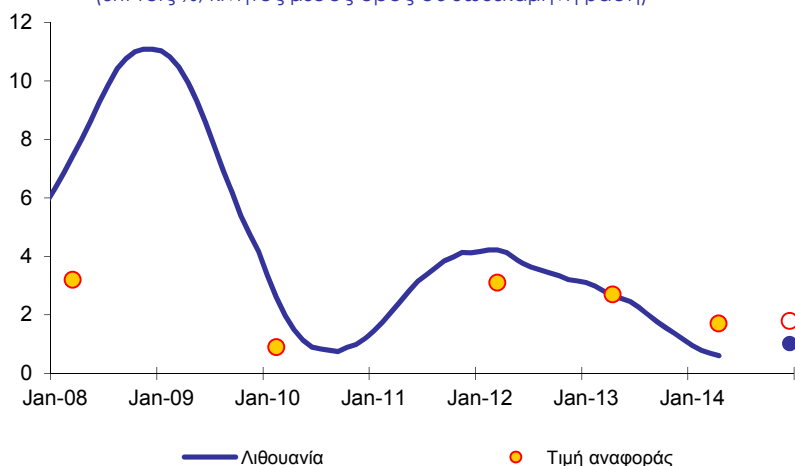
Μετά την κορύφωση του ετήσιου πληθωρισμού (βάσει του ΕνΔΤΚ) στο 10 % το 2008, η οικονομική ύφεση και η σημαντική προσαρμογή των ονομαστικών μισθών οδήγησαν σε συγκράτηση του πληθωρισμού το 2009 και το 2010. Ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε εκ νέου σε 4,1 % κατά μέσο όρο το 2011, χάρη στις υψηλότερες τιμές των βασικών προϊόντων και την οικονομική ανάκαμψη. Εν συνεχεία ακολούθησε σε γενικές γραμμές πτωτική τάση, προκληθείσα από τη μείωση του πληθωρισμού των τιμών της ενέργειας και των επεξεργασμένων ειδών διατροφής, η οποία ενισχύθηκε επίσης από τη συνέχιση της συγκράτησης των μισθών στην οικονομία. Ο πληθωρισμός υποχώρησε στο 3,2 % το 2012 και στο 1,2 % το 2013.

Ο ετήσιος πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ αναμένεται να ανέλθει στο 1,0 % κατά μέσο όρο το 2014, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014, αντανakλώντας κυρίως την ευνοϊκή εξέλιξη των τιμών των τροφίμων και της ενέργειας. Το 2015 αναμένεται να ανακάμψει στο 1,8%, στο πλαίσιο της βελτίωσης της εγχώριας ζήτησης. Το σχετικά χαμηλό επίπεδο των τιμών στη Λιθουανία (περίπου 63% του μέσου όρου της ζώνης ευρώ το 2012) υποδηλώνει δυνατότητες για περαιτέρω σύγκλιση του επιπέδου των τιμών μακροπρόθεσμα.

Για να είναι διατηρήσιμη η σύγκλιση απαιτείται η επίτευξη της τιμής αναφοράς να αντικατοπτρίζει διαρθρωτικά βασικά μεγέθη και όχι προσωρινούς παράγοντες. Ωστόσο, η ανάλυση των διαρθρωτικών βασικών μεγεθών και το γεγονός ότι η τιμή αναφοράς επιτεύχθηκε με μεγάλη διαφορά συνηγορούν υπέρ της θετικής αξιολόγησης όσον αφορά την εκπλήρωση του κριτηρίου της σταθερότητας των τιμών.

Οι μακροπρόθεσμες προοπτικές όσον αφορά τον πληθωρισμό θα εξαρτηθούν ιδίως από την αύξηση των μισθών παράλληλα με την παραγωγικότητα. Δεδομένου ότι η Λιθουανία εξακολουθεί να είναι μια οικονομία που παρουσιάζει υστέρηση, αναμένεται ταχύτερη αύξηση των μισθών σε σχέση με τα πιο προηγμένα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Ωστόσο, οι κίνδυνοι για τη σταθερότητα των τιμών που συνδέονται με την κάλυψη της υστέρησης από την προσαρμογή των τιμών περιορίζονται από την προσφάτως εκδηλωθείσα ευελιξία της αγοράς εργασίας και των μηχανισμών καθορισμού των μισθών, που θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι το κόστος εργασίας είναι ευθυγραμμισμένο με την παραγωγικότητα. Οι κίνδυνοι αμβλύνονται επίσης από τη σημαντική πρόοδο της χώρας ως προς την εφαρμογή της οδηγίας της ΕΕ για τις υπηρεσίες και το χαμηλό κόστος εισόδου στην αγορά, που διατηρούν υψηλές τις ανταγωνιστικές πιέσεις, όπως μαρτυρείται από πρόσφατες νέες εισόδους στην αγορά λιανικής. Η έλλειψη εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού μεσοπρόθεσμα θα μπορούσε να οδηγήσει σε αύξηση των μισθών σε σχέση με την παραγωγικότητα. Η αντιμετώπιση των εναπομενόντων σημείων συμφόρησης θα είναι σημαντική για τον περιορισμό τυχόν συρρίκνωσης της αγοράς εργασίας. Η διαφοροποίηση προμηθειών και πιο ανταγωνιστικές αγορές θα στηρίξουν επίσης την ευνοϊκή εξέλιξη των τιμών στον τομέα της ενέργειας.

Γράφημα 5α: Λιθουανία - Κριτήριο πληθωρισμού από το 2008
(επί τοις %, κινητός μέσος όρος σε δωδεκάμηνη βάση)

Σημείωση: Οι έγχρωμες κουκκίδες τον Δεκέμβριο του 2014 απεικονίζουν την πρόβλεψη σχετικά με την τιμή αναφοράς και τον μέσο πληθωρισμό σε δωδεκάμηνη βάση στη χώρα.
Πηγές: Eurostat, εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

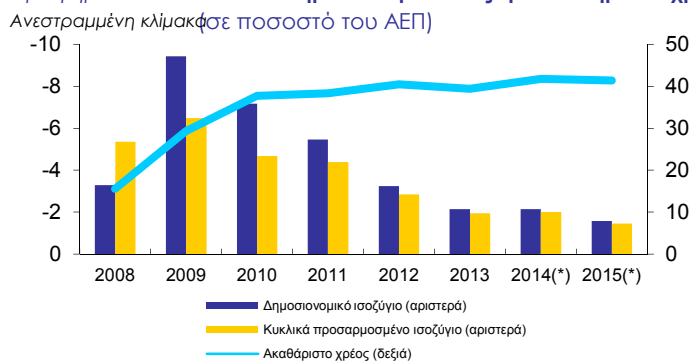
Η Λιθουανία πληροί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης. Η Λιθουανία δεν αποτελεί αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε από 5,5% του ΑΕΠ το 2011 σε 3,2% του ΑΕΠ το 2012, κυρίως χάρη στη συγκράτηση των δαπανών. Ο δείκτης του ελλείμματος προς το ΑΕΠ ήταν 2,1% το 2013 και, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014, αναμένεται να διατηρηθεί στο 2,1% του ΑΕΠ το 2014 και να υποχωρήσει στο 1,6% το 2015, με βάση την παραδοχή της αμετάβλητης πολιτικής. Το χρέος γενικής κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί από το 39,4% του ΑΕΠ το 2013 στο 41,4% του ΑΕΠ το 2015.

Η Λιθουανία έχει θεσπίσει σειρά μέτρων δημοσιονομικής διακυβέρνησης, τα οποία θα πρέπει να στηρίζουν τη μακροπρόθεσμη δέσμευση για υγιή δημόσια οικονομικά. Τον Μάρτιο του 2012, η Λιθουανία υπέγραψε τη Συνθήκη για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην ΟΝΕ, και ο αντίστοιχος κυρωτικός νόμος εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο τον Σεπτέμβριο του 2012. Τούτο συνεπάγεται πρόσθετη δέσμευση για την εφαρμογή βιώσιμων δημοσιονομικών πολιτικών με στόχο τη σταθερότητα. Στα μέσα Απριλίου εγκρίθηκε από την κυβέρνηση σχέδιο δέσμης νομοθετικών μέτρων που περιλαμβάνει συνταγματικό νόμο για τη βιωσιμότητα των οικονομικών της γενικής κυβέρνησης σύμφωνα με το Δημοσιονομικό Σύμφωνο, το οποίο θα ψηφιστεί από το Κοινοβούλιο. Το εθνικό γραφείο λογιστικών ελέγχων θα επιφορτιστεί με τα καθήκοντα ανεξάρτητου δημοσιονομικού συμβουλίου. Η μεταφορά της ΣΣΣΔ στο εθνικό δίκαιο θα στηρίξει περαιτέρω την κείμενη νομοθεσία, ιδίως τον νόμο περί δημοσιονομικής πειθαρχίας, που εγκρίθηκε το 2007 και εφαρμόζεται από το 2013. Βασίζεται στις διατάξεις του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης, συνδέει ένα ανώτατο όριο δαπανών με τα έσοδα και θέτει ως στόχο τη μεσοπρόθεσμη ισοσκελίση του προϋπολογισμού, καθώς και τη μακροχρόνια βιωσιμότητα. Ωστόσο, δεν διαθέτει ένα δεσμευτικό μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δαπανών.

Επιπλέον, οι τροποποιήσεις του εθνικού νόμου για τον προϋπολογισμό, για την εφαρμογή της οδηγίας 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις για τα

δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών που στοχεύουν σε μια ισοσκελισμένη ή πλεονασματική θέση κατά τη διάρκεια του οικονομικού κύκλου, τέθηκε σε πλήρη ισχύ για τη διαδικασία του προγραμματισμού και της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του 2014. Οι τροποποιήσεις αυτές ενισχύουν τη λογοδοσία της κυβέρνησης για την εφαρμογή των πολυετών δημοσιονομικών στόχων. Ωστόσο, δεν έχουν ακόμη αξιολογηθεί οι επιπτώσεις του νέου νόμου.

Γράφημα 5b: Λιθουανία - Δημοσιονομικό ισοζύγιο και δημόσιο χρέος

(*) Εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Πηγή: Eurostat, υπηρεσίες της Επιτροπής.

Η Λιθουανία πληροί το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Η Λιθουανία εισήλθε στον ΜΣΙ ΙΙ στις 28 Ιουνίου 2004, συμμετέχει δηλαδή ήδη στον μηχανισμό επί σχεδόν δέκα έτη κατά τον χρόνο έκδοσης της παρούσας έκθεσης. Με την είσοδο στον ΜΣΙ ΙΙ, οι αρχές δεσμεύθηκαν μονομερώς να διατηρήσουν το καθεστώς νομισματικού συμβουλίου εντός του μηχανισμού. Το νομισματικό συμβούλιο εξακολουθεί να υποστηρίζεται επαρκώς από τα συναλλαγματικά αποθέματα. Οι διαφορές των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων έναντι της ζώνης του ευρώ μειώθηκαν σε πολύ χαμηλά επίπεδα. Κατά τη διετή περίοδο αξιολόγησης, το λίτας δεν σημείωσε αποκλίσεις από την κεντρική ισοτιμία και δεν αποτέλεσε αντικείμενο σοβαρών εντάσεων.

Η Λιθουανία πληροί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων. Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο κατά τη δωδεκάμηνη περίοδο μέχρι τον Απρίλιο του 2014 ήταν 3,6%, σαφώς κάτω από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο στη Λιθουανία ήταν κάτω από την τιμή αναφοράς κατά την τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης το 2012 (5,2%). Σταδιακά υποχώρησε περαιτέρω κάτω από 4% το 2013, αντανακλώντας τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος έναντι της χώρας το οποίο υποστηρίζεται από βελτιωμένες αξιολογήσεις δημόσιου χρέους, καθώς και τον σχετικά χαμηλό εγχώριο πληθωρισμό. Αν και η μακροπρόθεσμη αγορά κρατικών ομολόγων σε λίτας είναι σχετικά περιορισμένη, η κυβέρνηση εξέδωσε κρατικά ομόλογα αρχικής διάρκειας έως 10 έτη το 2012 και το 2013.

Εξετάστηκαν επίσης **πρόσθετοι παράγοντες**, μεταξύ άλλων οι εξελίξεις στο ισοζύγιο πληρωμών και η ολοκλήρωση της αγοράς εργασίας, της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Μετά την καταγραφή σημαντικού πλεονάσματος το 2009, το εξωτερικό ισοζύγιο της Λιθουανίας (δηλαδή ο συνδυασμός του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και του ισοζυγίου κίνησης κεφαλαίων) επιδεινώθηκε κατά τι το 2010, φθάνοντας σε έλλειμμα 1,2% του ΑΕΠ το 2011, αλλά κατέγραψε εκ νέου πλεονάσματα το 2012 και το 2013. Το ισοζύγιο

εισοδημάτων εμφάνισε πλεόνασμα το 2009, γεγονός που αντικατοπτρίζει κυρίως τις προβλέψεις για ζημίες από δάνεια, που πραγματοποιήσαν τράπεζες αλλοδαπής ιδιοκτησίας, και επέστρεψε σε έλλειμμα το 2010 και εφεξής, όταν οι περισσότερες τράπεζες αλλοδαπής ιδιοκτησίας ανέκτησαν την κερδοφορία τους. Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις και το ισοζύγιο κίνησης κεφαλαίων έχουν εμφανίσει σημαντικά πλεονάσματα, αντικατοπτρίζοντας τις θετικές καθαρές εισροές από τα ταμεία της ΕΕ και τα εμβάσματα των μεταναστών. Οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων ανέκαμψαν μετά την κατάρρευση που σημειώθηκε το 2009 και ανήλθαν στο ανώτατο επίπεδο του 3,2 % του ΑΕΠ το 2011, αλλά υποχώρησαν στο 0,7 % το 2012 και αυξήθηκαν ελαφρά μόνο το 2013. Η σημαντική μείωση της πραγματικής σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας (ΠΣΣΙ) κατά την περίοδο 2009-2011, ιδίως αποπληθωρισμένη κατά το κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος (ΚΕΑΜΠ), έδωσε ισχυρή ώθηση στην ανταγωνιστικότητα κόστους της Λιθουανίας, και ως εκ τούτου η Λιθουανία βελτίωσε σημαντικά τις εξαγωγικές της επιδόσεις. Ύστερα από μέτρια ανοδική τάση, η αποπληθωρισμένη βάσει του ΚΕΑΜΠ ΠΣΣΙ ανατιμήθηκε κατά περίπου 6 % και ο ΕνΔΤΚ σημείωσε αποπληθωρισμό περίπου της τάξης του 3 % από τα μέσα του 2012 έως τον Απρίλιο του 2014.

Η οικονομία της Λιθουανίας είναι καλά ενσωματωμένη στη ζώνη του ευρώ κυρίως χάρη στις εμπορικές και τις επενδυτικές διασυνδέσεις. Η αγορά εργασίας έχει επιδείξει σημαντική ευελιξία, αν και η διαρθρωτική ανεργία είναι υψηλή. Βάσει επιλεγμένων δεικτών που σχετίζονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον, οι επιδόσεις της Λιθουανίας αντιστοιχούν γενικά στον μέσο όρο των κρατών μελών της ζώνης ευρώ. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας της Λιθουανίας είναι καλά ενσωματωμένος στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ, όπως επιβεβαιώνει το μεγάλο ποσοστό τραπεζών αλλοδαπής ιδιοκτησίας στη χώρα. Η χρηματοπιστωτική εποπτεία έχει ενισχυθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια και έχει ενισχυθεί περαιτέρω η συνεργασία με τις εγχώριες εποπτικές αρχές.

6. ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγησή της σχετικά με τη συμβατότητα της νομοθεσίας και την εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης και συνεκτιμώντας τους πρόσθετους σχετικούς παράγοντες, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Ουγγαρία δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ.

Η νομοθεσία της Ουγγαρίας - ιδίως ο νόμος για την Magyar Nemzeti Bank (MNB) - **δεν είναι απόλυτα συμβατή** με τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης βάσει του άρθρου 131 της ΣΛΕΕ. Τα προβλήματα συμβατότητας αφορούν ειδικότερα τους τομείς της ανεξαρτησίας της ΜΝΒ, της απαγόρευσης της χρηματοδότησης με νομισματικά μέσα και της ενσωμάτωσης της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά την υιοθέτηση του ευρώ, όσον αφορά τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ όπως περιγράφονται στο άρθρο 127 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και στο άρθρο 3 του καταστατικού του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ. Επιπλέον, ο νόμος για την ΜΝΒ περιέχει επίσης πρόβλημα συμβατότητας και περαιτέρω ατέλειες όσον αφορά την ενσωμάτωσή της στο ΕΣΚΤ.

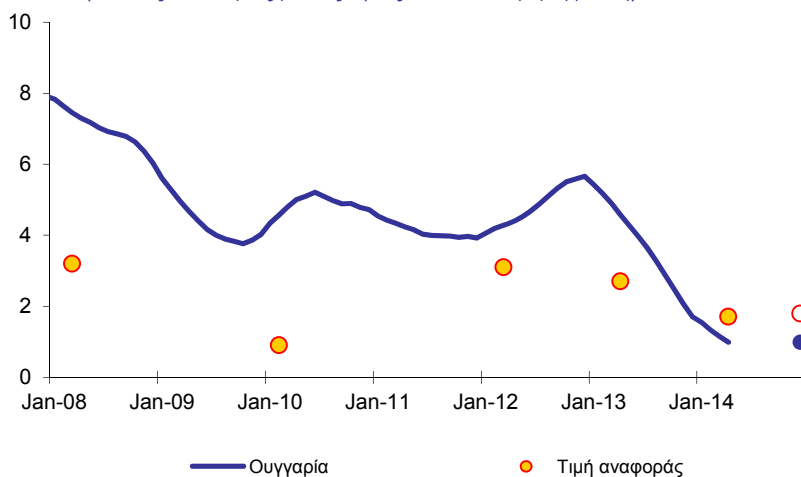
Η Ουγγαρία πληροί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού της Ουγγαρίας διαμορφώθηκε σε επίπεδα υψηλότερα της τιμής αναφοράς στην τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης το 2012. Ο μέσος πληθωρισμός στην Ουγγαρία τους τελευταίους δώδεκα μήνες έως τον Απρίλιο του 2014 ήταν 1,0%, δηλαδή κάτω από την τιμή αναφοράς του 1,7%. Το

έλλειμμα προβλέπεται να παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες.

Ο ετήσιος πληθωρισμός κορυφώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2012 πριν από την έντονη πτώση του Ιανουαρίου 2013, με σταδιακή εξάλειψη των επιδράσεων των παλαιότερων αυξήσεων της έμμεσης φορολογίας και την έναρξη σειράς μειώσεων των τιμών των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Η πτώση των τιμών ενέργειας και ειδών διατροφής στήριξε επίσης τον αποπληθωρισμό, όπως και η χαμηλή εγχώρια ζήτηση και τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα των προσδοκίων όσον αφορά τον πληθωρισμό. Από την άλλη πλευρά, οι αυξήσεις των ειδικών φόρων κατανάλωσης και ορισμένα άλλα κρατικά μέτρα είχαν σημαντική αυξητική επίδραση στις τιμές. Τον Απρίλιο του 2014, ο ετήσιος πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ διαμορφώθηκε στο -0,2%.

Ο πληθωρισμός προβλέπεται να αυξηθεί σε 1,0 % το 2014 και σε 2,8 % το 2015, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014, κυρίως λόγω της σταδιακής ελάττωσης των περικοπών στις τιμές των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, της λιγότερο ευνοϊκής εξέλιξης των τιμών των εμπορευμάτων και της σταδιακής κάλυψης του κενού παραγωγής. Το σχετικά χαμηλό επίπεδο των τιμών στην Ουγγαρία (περίπου 59% του μέσου όρου της ζώνης του ευρώ το 2012) υποδηλώνει δυνατότητες για περαιτέρω σύγκλιση του επιπέδου των τιμών μακροπρόθεσμα.

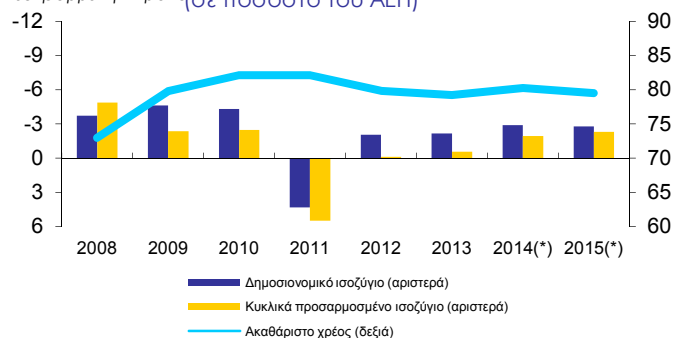
Γράφημα 6α: Ουγγαρία - Κριτήριο πληθωρισμού από το 2008
(επί τοις %, κινητός μέσος όρος σε δωδεκάμηνη βάση)

Σημείωση: Οι έγχρωμες κουκκίδες τον Δεκέμβριο του 2014 απεικονίζουν την πρόβλεψη σχετικά με την τιμή αναφοράς και τον μέσο πληθωρισμό σε δωδεκάμηνη βάση στη χώρα.
Πηγές: Eurostat, εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Η Ουγγαρία πληροί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης. Η Ουγγαρία δεν αποτελεί αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου περί υπερβολικού ελλείμματος. Το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης, αφού κατέγραψε πλεόνασμα 4,3 % του ΑΕΠ το 2011 χάρη σε σημαντικό έκτακτο μέτρο, μετατράπηκε σε έλλειμμα 2,1 % του ΑΕΠ το 2012. Ο δείκτης του ελλείμματος προς το ΑΕΠ ανήλθε σε 2,2% το 2013 και, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014, αναμένεται να ανέλθει στο 2,9% του ΑΕΠ το 2014 και στο 2,8% το 2015, με βάση την παραδοχή της αμετάβλητης πολιτικής. Το δημόσιο χρέος αναμένεται να αυξηθεί οριακά από 79,2% του ΑΕΠ το 2013 σε 79,5% του ΑΕΠ το 2015.

Γράφημα 6b: Ουγγαρία - Δημοσιονομικό ισοζύγιο και δημόσιο χρέος
Ανεστραμμένη κλίμακα (σε ποσοστό του ΑΕΠ)

(*) Εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Πηγή: Eurostat, υπηρεσίες της Επιτροπής.

Η Ουγγαρία δεν πληροί το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Το ουγγρικό φιορίνι δεν συμμετέχει στον ΜΣΙ II. Η Ουγγαρία εφαρμόζει καθεστώς κυμαινόμενης συναλλαγματικής ισοτιμίας, επιτρέποντας παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος από την κεντρική τράπεζα. Η συναλλαγματική ισοτιμία του φιορινιού έναντι του ευρώ παρουσίασε μεταβλητότητα κατά τα τελευταία έτη. Το φιορίνι ήταν σε γενικές γραμμές σταθερό έναντι του ευρώ κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2012, αλλά υποτιμήθηκε κατά περίπου 6% στις αρχές του 2013. Υποστηριζόμενο από την αύξηση του επενδυτικού ενδιαφέροντος για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία της ΕΕ και από τις θετικές εξελίξεις της μακροοικονομικής κατάστασης, το φιορίνι ενισχύθηκε τον Μάιο, παραμένοντας μεταξύ 290 και 300 HUF/EUR για το υπόλοιπο του 2013, εκτός από λίγες ημέρες πριν από τη συνεδρίαση του Σεπτεμβρίου της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ και στα τέλη Δεκεμβρίου. Το φιορίνι παρέμεινε σε επίπεδα άνω των 300 HUF/EUR κατά τους πρώτους μήνες του 2014, με προσωρινές πιέσεις που συνδέονται κυρίως με τις προσδοκίες σχετικά με τη νομισματική πολιτική των ΗΠΑ, τη συνέχιση της χαλάρωσης της εγχώριας νομισματικής πολιτικής, καθώς και την πολιτική κρίση στην Ουκρανία.

Η Ουγγαρία πληροί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων. Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο στην Ουγγαρία κατά το δωδεκάμηνο έως τον Απρίλιο του 2014 ήταν 5,8%, δηλαδή υψηλότερα από την τιμή αναφοράς 6,2%. Διαμορφώθηκε επίσης σε επίπεδα χαμηλότερα της τιμής αναφοράς κατά την τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης της Ουγγαρίας το 2012. Το μηνιαίο μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο μειώθηκε από τη μέγιστη τιμή του 9,5% στις αρχές του 2012 σε περίπου 5% έως τα τέλη Μαΐου του 2013. Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια αυξήθηκαν κατά τη διάρκεια του θέρους του 2013 και στις αρχές του 2014, αλλά οι διακυμάνσεις τους κινήθηκαν εν γένει πλησίον του ετήσιου μέσου όρου. Η μακροπρόθεσμη απόκλιση έναντι του γερμανικού ομολόγου αναφοράς ανήλθε σε περίπου 410 μονάδες βάσης τον Απρίλιο του 2014.

Εξετάστηκαν επίσης **πρόσθετοι παράγοντες**, μεταξύ άλλων η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών και η ολοκλήρωση της αγοράς εργασίας, της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών της Ουγγαρίας αυξάνεται σταδιακά κάθε χρόνο από το 2009. Από το 2011, η βελτίωση αυτή αντικατοπτρίζει κυρίως υψηλότερα εμπορικά πλεονάσματα αγαθών και καλύτερη απορρόφηση των κονδυλίων της ΕΕ. Οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων παραμένουν σχετικά περιορισμένες. Η ενίσχυση για τη στήριξη

του ισοζυγίου πληρωμών που χορηγήθηκε στην Ουγγαρία από την ΕΕ και το ΔΝΤ το φθινόπωρο του 2008 έληξε στα τέλη του 2010. Παρά το γεγονός ότι η Ουγγαρία ζήτησε προληπτική ενίσχυση του ισοζυγίου πληρωμών τον Νοέμβριο του 2011, δεδομένου ότι η κατάσταση της χρηματοπιστωτικής αγοράς της χώρας είχε σταθεροποιηθεί, το αίτημα αποσύρθηκε τον Ιανουάριο του 2014. Η οικονομία της Ουγγαρίας παρουσιάζει υψηλό βαθμό ενσωμάτωσης στη ζώνη του ευρώ κυρίως χάρη στους εμπορικούς και επενδυτικούς δεσμούς. Βάσει επιλεγμένων δεικτών που σχετίζονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον, οι επιδόσεις της Ουγγαρίας υπολείπονται εκείνων των περισσότερων κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας της Ουγγαρίας είναι ικανοποιητικά ενσωματωμένος στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ. Στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, η Ουγγαρία αποτέλεσε αντικείμενο εμπειριστατωμένης επισκόπησης, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι η χώρα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες που απαιτούν παρακολούθηση και αποφασιστική πολιτική δράση.

7. ΠΟΛΩΝΙΑ

Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγησή της σχετικά με τη συμβατότητα της νομοθεσίας και την εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης και συνεκτιμώντας τους πρόσθετους σχετικούς παράγοντες, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Πολωνία δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ.

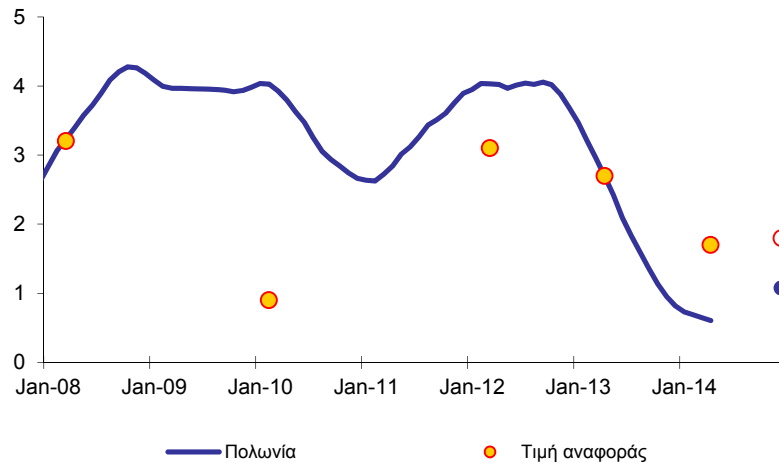
Η νομοθεσία της Πολωνίας, και ειδικότερα ο νόμος για την Narodowy Bank Polski (NBP) και το σύνταγμα της Δημοκρατίας της Πολωνίας, **δεν είναι απόλυτα συμβατή** με τις υποχρεώσεις που επιβάλλει το άρθρο 131 της ΣΛΕΕ. Τα προβλήματα συμβατότητας αφορούν την ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας, την απαγόρευση της χρηματοδότησης με νομισματικά μέσα και την ένταξή της στο ΕΣΚΤ κατά τον χρόνο υιοθέτησης του ευρώ. Επιπλέον, ο νόμος για την NBP περιέχει επίσης ορισμένες ατέλειες που αφορούν την ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας και την ενσωμάτωση της NBP στο ΕΣΚΤ κατά τον χρόνο υιοθέτησης του ευρώ.

Η Πολωνία πληροί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού της Πολωνίας διαμορφώθηκε σε επίπεδα υψηλότερα της τιμής αναφοράς από την τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης το 2012. Ο μέσος πληθωρισμός στην Πολωνία τους 12 τελευταίους μήνες έως τον Απρίλιο του 2014 ήταν 0,6%, δηλαδή σαφώς χαμηλότερος από την τιμή αναφοράς του 1,7%. Προβλέπεται να παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες.

Ο ετήσιος πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ υποχώρησε ραγδαία από ποσοστό ανώτερο του 4 % κατά το πρώτο εξάμηνο του 2012 σε επίπεδο χαμηλότερο του 1 % κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2013, λόγω της ευνοϊκής εξέλιξης των τιμών των βασικών εμπορευμάτων, καθώς και της απότομης μείωσης των τιμών των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών. Παρέμεινε κάτω του 1 % κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2013 και στις αρχές του 2014, αντανakλώντας σε μεγάλο βαθμό τις χαμηλές πληθωριστικές πιέσεις στις παγκόσμιες αγορές και τη σχετικά σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία.

Ο πληθωρισμός αναμένεται να αυξηθεί σταδιακά σε 1,1 % το 2014 και σε 1,9 % το 2015, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014, καθώς το κενό παραγωγής αναμένεται να παραμείνει αρνητικό. Το σχετικά χαμηλό επίπεδο των τιμών στην Πολωνία (περίπου 56% του μέσου όρου της ζώνης ευρώ το 2012) υποδηλώνει δυνατότητες περαιτέρω σύγκλισης του επιπέδου των τιμών μακροπρόθεσμα.

Γράφημα 7α: Πολωνία - Κριτήριο πληθωρισμού από το 2008
(επί τοις %, κινητός μέσος όρος σε δωδεκάμηνη βάση)

Σημείωση: Οι έγχρωμες κουκκίδες τον Δεκέμβριο του 2014 απεικονίζουν την πρόβλεψη σχετικά με την τιμή αναφοράς και τον μέσο πληθωρισμό σε δωδεκάμηνη βάση στη χώρα.
Πηγές: Eurostat, εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

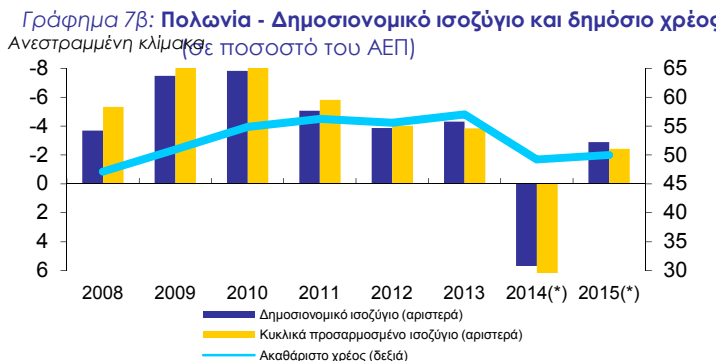
Η Πολωνία δεν ανταποκρίνεται στο κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης.

Η Πολωνία αποτελεί επί του παρόντος αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος (απόφαση του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2009)¹⁶. Το Συμβούλιο συνέστησε στην Πολωνία να προβεί σε διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2012. Στις 21 Ιουνίου 2013, το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Πολωνία είχε λάβει αποτελεσματικά μέτρα, αλλά ότι είχαν προκύψει απρόβλεπτα αντίζοα οικονομικά συμβάντα με μείζονες αρνητικές επιπτώσεις για τα δημόσια οικονομικά, και εξέδωσε αναθεωρημένη σύσταση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ, στην οποία απευθύνει σύσταση στην Πολωνία να θέσει τέλος στην κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος έως το 2014. Το Συμβούλιο όρισε ως προθεσμία την 1η Οκτωβρίου 2013 για την ανάληψη αποτελεσματικής δράσης από την Πολωνία. Στις 10 Δεκεμβρίου 2013, το Συμβούλιο διαπίστωσε, σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 8 της ΣΛΕΕ, ότι η Πολωνία δεν είχε αναλάβει αποτελεσματική δράση. Εξέδωσε νέα σύσταση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ, σύμφωνα με την οποία η Πολωνία θα πρέπει να θέσει τέλος στην κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος έως το 2015 με αξιόπιστο και διατηρήσιμο τρόπο.

Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014, ο προϋπολογισμός γενικής κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί από έλλειμμα 4,3 % του ΑΕΠ το 2013 σε πλεόνασμα 5,7 % του ΑΕΠ το 2014, κυρίως λόγω μεγάλης κλίμακας εφάπαξ μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων από τον δεύτερο πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος. Το 2015, ο προϋπολογισμός της γενικής

¹⁶ Απόφαση 2009/589/ΕΚ (ΕΕ L 202 της 4.8.2009, σ. 46).

κυβέρνησης αναμένεται να καταστεί και πάλι αρνητικός, καταγράφοντας έλλειμμα ύψους 2,9 % του ΑΕΠ βάσει του ΕΣΟΛ 95. Ο δείκτης χρέους γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ προβλέπεται να μειωθεί από 57 % το 2013 σε 49,2 % το 2014, κυρίως λόγω της μεταφοράς των στοιχείων ενεργητικού των συνταξιοδοτικών ταμείων, και εν συνεχεία να αυξηθεί φθάνοντας στο 50 % το 2015.

(*) Εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Πηγή: Eurostat, υπηρεσίες της Επιτροπής.

Η Πολωνία δεν πληροί το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Το πολωνικό ζλότι δεν συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ. Η Πολωνία εφαρμόζει καθεστώς κυμαινόμενης συναλλαγματικής ισοτιμίας, επιτρέποντας παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος από την κεντρική τράπεζα. Ύστερα από απότομη υποτίμηση κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2011 — η οποία οδήγησε σε παρεμβάσεις της NBP στην αγορά συναλλάγματος — η συναλλαγματική ισοτιμία του ζλότι έναντι του ευρώ ανέκαμψε εν μέρει στις αρχές του 2012. Το ζλότι στη συνέχεια σε γενικές γραμμές σταθεροποιήθηκε, και κατά κύριο λόγο κυμάνθηκε μεταξύ 4.1-4.3 PLN/EUR μέχρι τις αρχές του 2014. Σε σύγκριση με τις τιμές του Απριλίου 2012, η συναλλαγματική ισοτιμία του ζλότι έναντι του ευρώ παρέμεινε συνεπώς σε γενικές γραμμές αμετάβλητη τον Απρίλιο του 2014.

Η Πολωνία πληροί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού της Πολωνίας είχε διαμορφωθεί ακριβώς στα επίπεδα της τιμής αναφοράς κατά τον χρόνο της τελευταίας αξιολόγησης της σύγκλισης το 2012. Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο κατά τη δωδεκάμηνη περίοδο μέχρι τον Απρίλιο του 2014 ήταν 4,2%, σαφώς κάτω από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια μειώθηκαν από 6 % και πλέον στις αρχές του 2011 σε κάτω από 4 % έως το τέλος του 2012, αντικατοπτρίζοντας τη βελτίωση της εμπιστοσύνης των επενδυτών προς την χώρα, καθώς και τη σημαντική μείωση του εγχώριου πληθωρισμού. Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια αυξήθηκαν εκ νέου κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2013, καθώς εξασθένησε η ανάληψη κινδύνων στις παγκόσμιες χρηματοπιστωτικές αγορές. Επακόλουθο αυτού ήταν οι αποκλίσεις των μακροπρόθεσμων επιτοκίων έναντι του γερμανικού ομολόγου αναφοράς να κυμαίνονται γύρω στις 270 μονάδες βάσης στις αρχές του 2014.

Εξετάστηκαν επίσης **πρόσθετοι παράγοντες**, μεταξύ άλλων η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών και η ολοκλήρωση της αγοράς εργασίας, της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών της Πολωνίας βελτιώθηκε σημαντικά κατά τα τελευταία έτη, έως ότου να μετατραπεί σε πλεόνασμα 1% του ΑΕΠ το 2013, κυρίως λόγω ενίσχυσης του εμπορικού ισοζυγίου.

Η οικονομία της Πολωνίας έχει ενσωματωθεί ικανοποιητικά στη ζώνη του ευρώ κυρίως χάρη στους εμπορικούς και επενδυτικούς δεσμούς. Βάσει επιλεγμένων δεικτών που σχετίζονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον, οι επιδόσεις της Πολωνίας υπολείπονται εκείνων των περισσοτέρων κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας της Πολωνίας εμφανίζει υψηλό βαθμό ενσωμάτωσης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ, όπως επιβεβαιώνει το σημαντικό ποσοστό τραπεζών αλλοδαπής ιδιοκτησίας στη χώρα. Στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, η Πολωνία δεν αποτέλεσε αντικείμενο εμπεριστατωμένης επισκόπησης.

8. ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγησή της σχετικά με τη συμβατότητα της νομοθεσίας και την εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης και συνεκτιμώντας τους πρόσθετους σχετικούς παράγοντες, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Ρουμανία δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ.

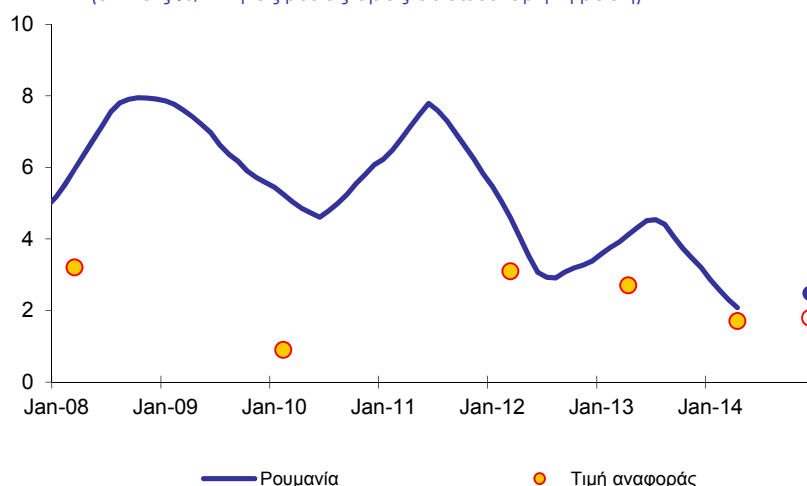
Η νομοθεσία στη Ρουμανία, ιδίως ο νόμος 312 σχετικά με το καταστατικό της Τράπεζας της Ρουμανίας (ο νόμος BNR), **δεν είναι απόλυτα συμβατή** με τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης βάσει του άρθρου 131 της ΣΛΕΕ. Τα προβλήματα συμβατότητας αφορούν την ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας, την απαγόρευση της χρηματοδότησης με νομισματικά μέσα και την ένταξή της στο ΕΣΚΤ κατά τον χρόνο υιοθέτησης του ευρώ. Εξάλλου, ο νόμος BNR περιέχει ατέλειες που αφορούν την ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας και την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά την υιοθέτηση του ευρώ, όσον αφορά τους στόχους της BNR και τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ όπως ορίζονται στο άρθρο 127 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και στο άρθρο 3 του καταστατικού του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Η Ρουμανία δεν πληροί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού της Ρουμανίας διαμορφώθηκε σε επίπεδα υψηλότερα της τιμής αναφοράς στην τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης το 2012. Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού στη Ρουμανία κατά το δωδεκάμηνο έως τον Απρίλιο του 2014 ήταν 2,1%, υψηλότερο από την τιμή αναφοράς του 1,7%. Προβλέπεται να παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες.

Η Ρουμανία έχει καταγράψει ευμετάβολους και υψηλούς ρυθμούς πληθωρισμού κατά τα τελευταία έτη. Ο ετήσιος πληθωρισμός κορυφώθηκε σε 8,5 % τον Μάιο του 2011 ύστερα από αύξηση του κανονικού συντελεστή ΦΠΑ στα μέσα του 2010 και αύξηση των τιμών των τροφίμων. Μειώθηκε σημαντικά κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2011 και στις αρχές του 2012, χάρη στην καλή συγκομιδή και την πτώση των τιμών της ενεργειακών βασικών εμπορευμάτων, αλλά σημείωσε νέα άνοδο το δεύτερο εξάμηνο του 2012 και στις αρχές του 2013 λόγω της αύξησης των τιμών των τροφίμων και της ενέργειας. Ο ετήσιος μέσος πληθωρισμός υποχώρησε μόλις πάνω από 3 % το 2012 και το 2013.

Ο πληθωρισμός αναμένεται να είναι χαμηλότερος το 2014, χάρη στη μείωση των τιμών των ειδών διατροφής και να κορυφωθεί το 2015 καθώς η εγχώρια ζήτηση αναμένεται να ανακάμψει. Οι εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014 κάνουν λόγο για μέσο ετήσιο πληθωρισμό βάσει του ΕνΔΤΚ, περίπου 2,5% το 2014 και 3,3% το 2015. Τα σχετικά χαμηλά επίπεδα τιμών στη Ρουμανία (54% περίπου του μέσου όρου της ζώνης ευρώ το 2012) υποδηλώνουν σημαντικές δυνατότητες για περαιτέρω σύγκλιση του επιπέδου των τιμών μακροπρόθεσμα.

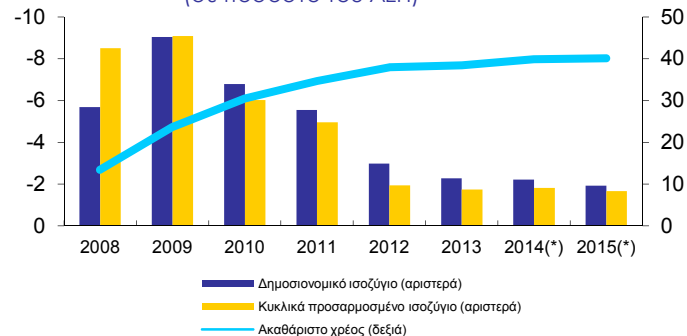
Γράφημα 8α: Ρουμανία -Κριτήριο πληθωρισμού από το 2008
(επί τοις %, κινητός μέσος όρος σε δωδεκάμηνη βάση)

Σημείωση: Οι έγχρωμες κουκκίδες τον Δεκέμβριο του 2014 απεικονίζουν την πρόβλεψη σχετικά με την τιμή αναφοράς και τον μέσο πληθωρισμό σε δωδεκάμηνη βάση στη χώρα.
Πηγές: Eurostat, εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Η Ρουμανία πληροί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης. Η Ρουμανία δεν αποτελεί αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου περί υπερβολικού ελλείμματος. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε από 5,5 % του ΑΕΠ το 2011 σε 3,0 % το 2012, κυρίως λόγω της συγκράτησης των δαπανών, αλλά περιλαμβάνει επίσης μέτρα στο σκέλος των εσόδων. Ο δείκτης του ελλείμματος προς το ΑΕΠ ήταν 2,3% το 2013 και, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014, αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω στο 2,2% του ΑΕΠ το 2014 και στο 1,9% το 2015, με βάση την παραδοχή της αμετάβλητης πολιτικής. Το χρέος γενικής κυβέρνησης αναμένεται να αυξηθεί από το 38,4% του ΑΕΠ το 2013 στο 40,1% του ΑΕΠ το 2015.

Γράφημα 8β: Ρουμανία - Δημοσιονομικό ισοζύγιο και δημόσιο χρέο
(σε ποσοστό του ΑΕΠ)

(*) Εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Πηγή: Eurostat, υπηρεσίες της Επιτροπής.

Η Ρουμανία δεν πληροί το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Το ρουμανικό λεί δεν συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ. Η Ρουμανία εφαρμόζει καθεστώς κυμαινόμενης συναλλαγματικής ισοτιμίας, επιτρέποντας παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος από την κεντρική τράπεζα. Μετά από μια έντονη υποτίμηση κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης στα τέλη του 2008 και στις αρχές του 2009, το λεί σταθεροποιήθηκε σε γενικές γραμμές από το 2009 μέχρι το τέλος του 2011, χάρη στο πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας ΕΕ-ΔΝΤ. Η

συναλλαγματική ισοτιμία του λεί έναντι του ευρώ δέχθηκε πιέσεις υποτίμησης κατά τη διάρκεια περιόδων προσωρινής παγκόσμιας απροθυμίας για ανάληψη κινδύνων, ιδίως στα μέσα του 2012. Σταθεροποιήθηκε κάπως στα τέλη του 2012 και στις αρχές του 2013, καθώς αυξήθηκε το διεθνές ενδιαφέρον για στοιχεία ενεργητικού σε τοπικό νόμισμα. Η συναλλαγματική ισοτιμία του λεί προσωρινά υποτιμήθηκε έναντι του ευρώ στα μέσα του 2013 και στις αρχές του 2014, αντανακλώντας την αυξημένη απροθυμία για ανάληψη κινδύνου παγκοσμίως, γεγονός το οποίο οδήγησε σε συναλλαγές της BNR στον τομέα των διατραπεζικών συναλλαγών καθώς και στην αγορά συναλλάγματος. Κατά τη διάρκεια της διετίας που προηγήθηκε της αξιολόγησης, το λεί υποτιμήθηκε έναντι του ευρώ κατά 1,9%.

Η Ρουμανία πληροί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων. Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στη Ρουμανία ήταν υψηλότερα από την τιμή αναφοράς κατά την τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης το 2012. Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο στη Ρουμανία κατά το δωδεκάμηνο έως τον Απρίλιο του 2014 ήταν 5,3%, δηλαδή κάτω από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια στη Ρουμανία παρέμειναν μόλις άνω του 7% για το μεγαλύτερο μέρος της περιόδου 2010-2011, πριν σημειώσουν πτώση το 2012. Μειώθηκαν στο περίπου 5,5 % μέχρι το τέλος του 2012 και κυμάνθηκαν γύρω στο 5,3 % κατά το μεγαλύτερο μέρος του 2013, αντανακλώντας τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος στη χώρα. Επακόλουθο αυτού ήταν να μειωθούν οι αποκλίσεις των μακροπρόθεσμων επιτοκίων έναντι του γερμανικού ομολόγου αναφοράς από 500 και πλέον μονάδες βάσης στα τέλη του 2012 σε περίπου 380 μονάδες βάσης τον Απρίλιο του 2014.

Εξετάστηκαν επίσης **πρόσθετοι παράγοντες**, μεταξύ άλλων οι εξελίξεις στο ισοζύγιο πληρωμών και η ολοκλήρωση της αγοράς εργασίας, της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Το εξωτερικό ισοζύγιο της Ρουμανίας (δηλ. ο συνδυασμός του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και του ισοζυγίου κίνησης κεφαλαίων) βελτιώθηκε αισθητά κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας κρίσης. Το εξωτερικό έλλειμμα της Ρουμανίας μειώθηκε σε 3 % του ΑΕΠ το 2012 και το ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών εμφάνισε πλεόνασμα το 2013. Η μείωση του εξωτερικού ελλείμματος αντικατοπτρίζεται, ειδικότερα, στο χαμηλότερο έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου. Η Ρουμανία έγινε αποδέκτης διεθνούς οικονομικής στήριξης από το 2009. Το πρώτο διετές κοινό πρόγραμμα χρηματοδοτικής στήριξης ΕΕ-ΔΝΤ ακολουθήθηκε από δύο νέα κοινά προγράμματα ΕΕ-ΔΝΤ, που χορηγήθηκαν το 2011 και το 2013. Σε αντίθεση με το πρώτο πρόγραμμα, αμφότερα τα επόμενα προγράμματα θεωρήθηκαν προληπτικά, και μέχρι σήμερα δεν έχει ζητηθεί χρηματοδότηση. Οι πιέσεις όσον αφορά την εξωτερική χρηματοδότηση μειώθηκαν περαιτέρω στο διάστημα 2012-2013 λόγω της βελτίωσης του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών και της ανάκαμψης της παγκόσμιας τάσης ανάληψης κινδύνων. Η οικονομία της Ρουμανίας εμφανίζει υψηλό βαθμό ενσωμάτωσης στη ζώνη του ευρώ κυρίως χάρη στους εμπορικούς και επενδυτικούς δεσμούς. Βάσει επιλεγμένων δεικτών που σχετίζονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον, οι επιδόσεις της Ρουμανίας υπολείπονται εκείνων των περισσότερων κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας της Ρουμανίας έχει ενσωματωθεί ικανοποιητικά στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ, όπως επιβεβαιώνει το σημαντικό ποσοστό τραπεζών αλλοδαπής ιδιοκτησίας στη χώρα. Στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, η Ρουμανία δεν αποτέλεσε αντικείμενο εμπειριστατωμένης επισκόπησης.

9. ΣΟΥΗΔΙΑ

Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγησή της σχετικά με τη συμβατότητα της νομοθεσίας και την εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης και συνεκτιμώντας τους πρόσθετους σχετικούς παράγοντες, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Σουηδία δεν πληροί τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ.

Η νομοθεσία της Σουηδίας, και ειδικότερα ο νόμος για την Sveriges Riksbank, η Πράξη Διακυβέρνησης και ο νόμος για την πολιτική της συναλλαγματικής ισοτιμίας, **δεν είναι απόλυτα συμβατή** με τις υποχρεώσεις συμμόρφωσης βάσει του άρθρου 131 της ΣΛΕΕ. Προβλήματα συμβατότητας και ατέλειες υφίστανται όσον αφορά την ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας, την απαγόρευση της χρηματοδότησης με νομισματικά μέσα και την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά τον χρόνο υιοθέτησης του ευρώ.

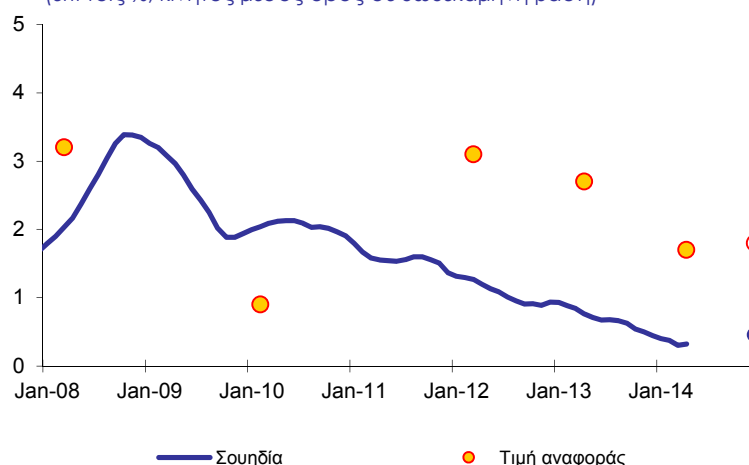
Η Σουηδία πληροί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού της Σουηδίας διαμορφώθηκε σε επίπεδα υψηλότερα της τιμής αναφοράς από την τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης το 2012. Ο μέσος πληθωρισμός στη Σουηδία κατά τους 12 τελευταίους μήνες έως τον Απρίλιο του 2014 ήταν 0,3%, δηλαδή σαφώς χαμηλότερος από την τιμή αναφοράς του 1,7%. Προβλέπεται να παραμείνει σαφώς κάτω από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες.

Κατά τα τελευταία έτη, ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ στη Σουηδία μειώθηκε από 1,4 % κατά μέσο όρο το 2011 σε 0,9 % το 2012, πριν υποχωρήσει περαιτέρω στο 0,4 % το 2013. Η μείωση κατά τα δύο τελευταία έτη οφείλεται στην ενίσχυση της κορώνας και στην υποτονική εσωτερική και εξωτερική ζήτηση, και αφορούσε διάφορα αγαθά και υπηρεσίες. Τον Απρίλιο του 2014, ο ετήσιος πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ διαμορφώθηκε στο 0,3%.

Λόγω της σταδιακής ανάκαμψης της ανάπτυξης, είναι πιθανό να σημειωθεί περιορισμένη αύξηση του πληθωρισμού στη διάρκεια του 2014. Δεν προβλέπεται ιδιαίτερη ανοδική πίεση από οποιαδήποτε συνιστώσα του ΕνΔΤΚ και η εξέλιξη των μισθών αναμένεται να παραμείνει συγκρατημένη. Στις εαρινές τους προβλέψεις του 2014, οι υπηρεσίες της Επιτροπής αναφέρουν μέσο ετήσιο πληθωρισμό 0,5% για το 2014 και 1,5% για το 2015. Το επίπεδο τιμών καταναλωτή στη Σουηδία σε σχέση με τη ζώνη του ευρώ αυξήθηκε σταδιακά μετά την ένταξη της Σουηδίας στην ΕΕ το 1995, και διαμορφώθηκε στο 126 % το 2012.

Γράφημα 9α: Σουηδία - Κριτήριο πληθωρισμού από το 2008

(επί τοις %, κινητός μέσος όρος σε δωδεκάμηνη βάση)

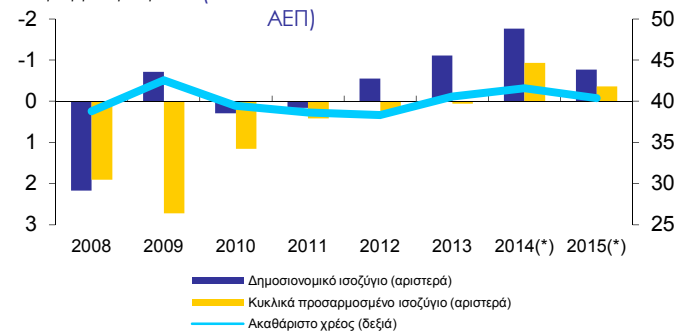

Σημείωση: Οι έγχρωμες κουκκίδες τον Δεκέμβριο του 2014 απεικονίζουν την πρόβλεψη σχετικά με την τιμή αναφοράς και τον μέσο πληθωρισμό σε δωδεκάμηνη βάση στη χώρα.
Πηγές: Eurostat, εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Η Σουηδία ανταποκρίνεται στο κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης. Η Σουηδία δεν αποτελεί αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος. Το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης μετατράπηκε σε έλλειμμα της τάξης του 0,6 % του ΑΕΠ το 2012, το οποίο αυξήθηκε σε 1,1 % το 2013. Αυτό αντανακλούσε κυρίως χαμηλή ανάπτυξη και ορισμένα κυβερνητικά μέτρα στήριξης της οικονομίας. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014, το δημόσιο έλλειμμα προβλέπεται να φθάσει στο 1,8 % του ΑΕΠ το 2014, πριν υποχωρήσει στο 0,8 % το 2015 με βάση την παραδοχή της αμετάβλητης πολιτικής. Ο δείκτης του ακαθάριστου δημόσιου χρέους ανήλθε στο 40,6 % του ΑΕΠ το 2013 και προβλέπεται ότι θα αυξηθεί περαιτέρω το 2014, φθάνοντας στο 41,6 % του ΑΕΠ, πριν υποχωρήσει στο 40,4 % το 2015.

Γράφημα 9β: Σουηδία - Δημοσιονομικό ισοζύγιο και δημόσιο χρέος

Ανεστραμμένη κλίμακα (σε ποσοστό του ΑΕΠ)

(*) Εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014.

Πηγή: Eurostat, υπηρεσίες της Επιτροπής.

Η Σουηδία δεν πληροί το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Η σουηδική κορώνα δεν συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ. Η Σουηδία εφαρμόζει καθεστώς κυμαινόμενης συναλλαγματικής ισοτιμίας, επιτρέποντας παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος από την κεντρική τράπεζα. Μετά τη μεγάλη υποτίμηση της κορώνας έναντι του ευρώ κατά την εκδήλωση της χρηματοπιστωτικής κρίσης το 2008, η κορώνα ανατιμήθηκε κατά περίπου 35 % μεταξύ Μαρτίου 2009 και Αυγούστου 2012, φθάνοντας στην

υψηλότερη τιμή της τελευταίας δωδεκαετίας τον Αύγουστο του 2012. Μολονότι η ανατίμηση αυτή ήταν επίσης διόρθωση της προηγούμενης εξασθένησης της κορώνας, οι συναλλαγματικές ροές για λόγους εξασφάλισης στο πλαίσιο της κρίσης δημόσιου χρέους της ζώνης του ευρώ συνέβαλαν σημαντικά σε αυτό. Κατά τη διάρκεια της διετούς περιόδου που προηγείται της παρούσας αξιολόγησης, η κορώνα υποτιμήθηκε έναντι του ευρώ σχεδόν κατά 2%.

Η Σουηδία πληροί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο στη Σουηδία τον Απρίλιο του 2014 ήταν 2,2%, σαφώς κάτω από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Το σουηδικό 12μηνο μέσο επιτόκιο ήταν επίσης αρκετά κάτω από την τιμή αναφοράς κατά την τελευταία αξιολόγηση της σύγκλισης το 2012. Αφού μειώθηκε από άνω του 4 % το 2008, έφθασε στο κατώτατο επίπεδο περίπου 1,6 % μεταξύ Οκτωβρίου 2012 και Μαΐου 2013 και έκτοτε σημειώνει αύξηση. Οι διαφορές απόδοσης έναντι των γερμανικών μακροπρόθεσμων κρατικών ομολόγων αυξήθηκαν από το τέλος του 2012 έως το φθινόπωρο του 2013, καθώς οι αποδόσεις των σουηδικών ομολόγων αυξήθηκαν λόγω μερικής αντιστροφής των ροών από τη ζώνη του ευρώ. Η απόκλιση έναντι του γερμανικού ομολόγου αναφοράς ανήλθε σε περίπου 60 μονάδες βάσης τον Απρίλιο του 2014.

Εξετάστηκαν επίσης **πρόσθετοι παράγοντες**, μεταξύ άλλων η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών και η ολοκλήρωση της αγοράς εργασίας, της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών της Σουηδίας εμφανίζει πτωτική τάση από το 2007, υποχωρώντας από 9 % και πλέον του ΑΕΠ το 2007 σε 6,6 % το 2013, γεγονός που εξηγείται εν μέρει από τη διαρθρωτική μείωση του πλεονάσματος του ισοζυγίου εμπορικών συναλλαγών της Σουηδίας. Η σουηδική οικονομία παρουσιάζει υψηλό βαθμό ενσωμάτωσης στην ζώνη του ευρώ μέσω εμπορικών και επενδυτικών δεσμών. Βάσει επιλεγμένων δεικτών που σχετίζονται με το επιχειρηματικό περιβάλλον, οι επιδόσεις της Σουηδίας είναι καλύτερες από τις επιδόσεις των περισσότερων κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας της Σουηδίας παρουσιάζει σημαντικό βαθμό ενσωμάτωσης στον χρηματοπιστωτικό τομέα της ΕΕ, κυρίως μέσω διασυνδέσεων στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής συνεργασίας των σκανδιναβικών χωρών και των χωρών της Βαλτικής. Στο πλαίσιο της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών, η Σουηδία αποτέλεσε αντικείμενο εμπειριστατωμένης επισκόπησης το 2014, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι η Σουηδία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες που απαιτούν παρακολούθηση και πολιτική δράση.